

ΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ

Ο ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΣΕ ΝΕΑ ΣΤΕΓΗ

ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ

ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΣΕ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ

ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΣΕ ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΡΧΗ

ΑΥΤΟΨΙΕΣ - ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΗΜΕΡΙΔΕΣ - ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ - ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Ο ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ - ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ 2014

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ο ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΣΕ ΝΕΑ ΣΤΕΓΗ

Το τέλος του 2014 βρίσκει τον Συνήγορο του Πολίτη σε νέα διεύθυνση, στην οδό Χαλκοκονδύλη 17, κοντά στην πλατεία Κάνιγγος. Με τη μεταστέγαση των υπηρεσιών της Αρχής καταρχήν ευοδώνεται η μακρά προσπάθεια του Συνηγούρου του Πολίτη για εξεύρεση χώρου στέγασης με χαμηλότερο μίσθωμα.

Εκτός αυτού, το νέο κτίριο δεν βρίσκεται πλέον στα περιφερειακά όρια της πόλης, εκεί όπου στεγαζόταν η Αρχή τα τελευταία 16 χρόνια, αλλά στην καρδιά της Αθήνας. Έτσι, ο Συνήγορος του Πολίτη συμβάλλει έμπρακτα στην προσπάθεια αναζωογόνησης του παραδοσιακού κέντρου, στηρίζοντας την οικονομική βάση της περιοχής, ενισχύοντας την ταυτότητα και την εικόνα της, βελτιώνοντας την πολεοδομική λειτουργία της. Το νέο κτίριο βρίσκεται σε σημείο όπου συγκλίνουν όλα τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς και η ευκολία της πρόσβασης φέρνει τις υπηρεσίες της Αρχής ακόμη πιο κοντά στον πολίτη.

Ας σημειωθεί, τέλος, ότι μελετητής του κτιρίου ήταν ο αρχιτέκτονας Σπύρος Στάικος, χαρακτηριστικός εκπρόσωπος της γενιάς του Μεσοπολέμου, ένας από τους πρωτεργάτες του εκσυγχρονισμού του αστικού τοπίου της Αθήνας.

ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Ποιοτικά χαρακτηριστικά

Οι αναφορές που κατατέθηκαν στον Συνήγορο το 2014 ξεπέρασαν σημαντικά τον αριθμό-ρεκόρ του 2013 (14.738) φτάνοντας στο νέο ρεκόρ όλων των ετών (16,339). Συ-

νεχίστηκε δηλαδή ο εντυπωσιακός ρυθμός αύξησης των τελευταίων ετών. Η αύξηση σε σχέση με το 2013 είναι 10,86%, σε σχέση με το 2012, 39,63%, και σε σχέση με το 2011, 52,62% (βλ. γράφημα 1).

Τα προβλήματα διαχείρισης των επιπτώσεων της δημοσιονομικής κρίσης συνεχίζουν να παράγουν το μεγαλύτερο μέρος των παραπόνων από τον κρατικό μηχανισμό, αντανακλώντας ταυτόχρονα και την επιδεινούμενη έλλειψη εμπιστοσύνης προς το κράτος και τις υπηρεσίες του. Οι πηγές των προβλημάτων είναι αυτές που εντοπίστηκαν και τα προηγούμενα χρόνια της κρίσης, δηλαδή σε τομείς όπου τα τελευταία χρόνια επήλθαν ραγδαίες αλλαγές στη νομοθεσία, αλλά και σε τομείς όπου παρατηρείται αδυναμία ανταπόκρισης των υπηρεσιών εξαιτίας της πάγιας πλέον υποστελέχωσης, των προβληματικών διαδικασιών και, αναμφισβήτητα, των περικοπών πόρων.

Τα προβλήματα των πολιτών αντανakλώνονται ευκρινέστατα στα στατιστικά στοιχεία της δραστηριότητας της Αρχής κατά το 2014. Έχει μάλιστα ενδιαφέρον να συγκριθούν με εκείνα των προηγούμενων ετών, διότι οι προβληματικοί τομείς, που όχι μόνο φαίνεται να παγιώνονται αλλά και συνεχίζουν να επιδεινώνονται, είναι τα ασφαλιστικά θέματα και η φορολογία. Τα παράπονα για τους δύο αυτούς τομείς κινούνται να διπλασιαστούν από το 2011. Οι ιδιαίτεροι τομείς προβλημάτων στα οποία επικεντρώνονται οι αναφορές των πολιτών αποτυπώνουν τη διαπίστωση αυτή (βλ. γραφήματα 10, 12).

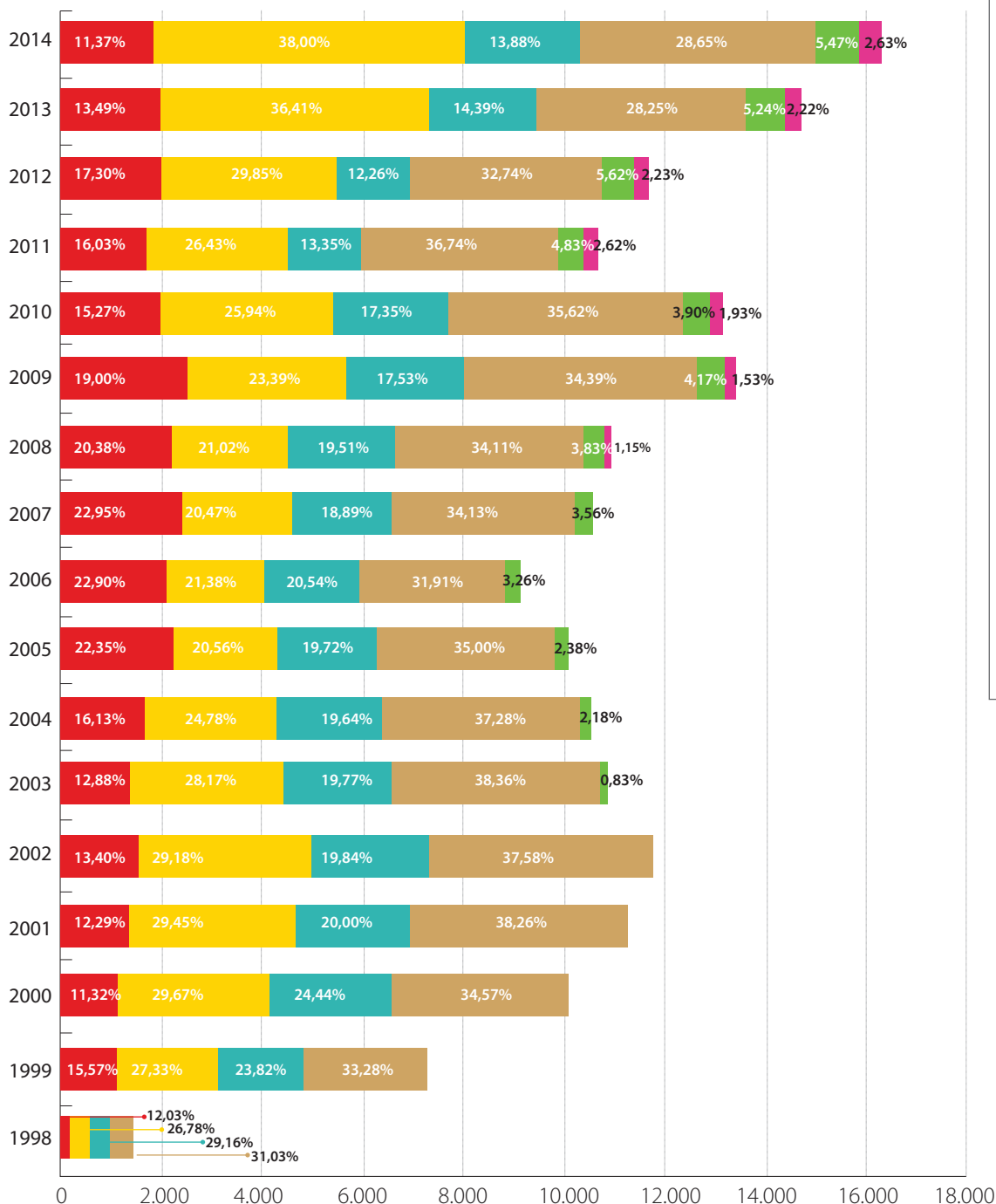
Κατά το 2014, φαίνεται επίσης να αυξάνεται το ποσοστό των υποθέσεων όπου παρατηρείται κάποιο πρόβλημα κακοδιοίκησης (από το 54% το 2013 σε 55,14% το 2014). Ταυτόχρονα, όμως, είναι ενθαρρυντικό ότι έπειτα από τις ενέργειες του Συνηγούρου το ποσοστό επίλυσης παραμένει σταθερά υψηλό, άνω του 80%.

Η γεωγραφική κατανομή των αναφορών παγίως αντανakλά τη συγκέντρωση του πληθυσμού στα δύο μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας, αλλά και τη μεγάλη παρουσία των δημόσιων υπηρεσιών σε αυτά. Ωστόσο, η γεωγραφική κατανομή των αναφορών που υποβλήθηκαν το 2014 στον Συνήγορο παρουσιάζει ενδιαφέρουσες μεταβολές σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά. Παρατηρείται αύξηση στις Περιφέρειες Θεσσαλίας, Κεντρικής Μακεδονίας, Ιονίων Νήσων, Στερεάς Ελλάδας και Κρήτης. Οι αναφορές από αυτές τις περιοχές αντιπροσωπεύουν το 2014 το 27% περίπου του συνόλου των αναφορών, ενώ το 2013 η συμμετοχή τους ήταν 24% περίπου. Η διασπορά αυτή και σε περιοχές με μικρού και μεσαίου μεγέθους αστικά κέντρα, που συνήθως δεν αποτελούσαν δεξαμενές αναφορών, σηματοδοτεί μια αξιοσημείωτη παράμετρο αξιολόγησης των προβλημάτων που απασχολούν τους πολίτες της χώρας.

Η αύξηση των αναφορών από την περιφέρεια έχει τρεις διαστάσεις:

- Το 2014 ενεργοποιήθηκε η δυνατότητα της υποβολής ηλεκτρονικής αναφοράς, γεγονός που διευκόλυνε την επικοινωνία των πολιτών με την ανεξάρτητη αρχή.
- Η εξωστρέφεια του Συνηγούρου με επισκέψεις διευρυμένων κλιμακίων στην Πάτρα, τον Βόλο, τα Ιωάννινα, τη Φλώρινα, την Κοζάνη και τη Θεσσαλονίκη σε συνδυασμό με τη συστηματική αύξηση των «αυτοψιών» στην πλειονότητα των περιφερειακών ενοτήτων συνέβαλαν στην περαιτέρω ενίσχυση της αναγνωρισιμότητας του έργου του θεσμού.
- Τα προβλήματα που τα προηγούμενα χρόνια κυριαρχούσαν στις αναφορές των πολιτών σχετιζόνταν άμεσα με την οικονομική συγκυρία και τις ραγδαίες αλλαγές σε θεσμούς και στο νομοθετικό

Γράφημα 1 Νέες αναφορές 1998-2013

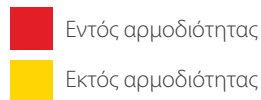
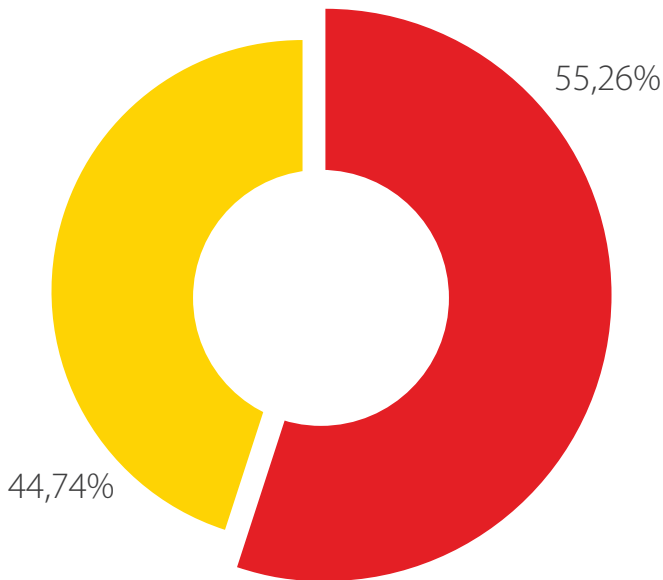
ΕΤΟΣ ΝΕΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

1998	1.430
1999	7.284
2000	10.107
2001	11.282
2002	11.762
2003	10.850
2004	10.571
2005	10.087
2006	9.162
2007	10.611
2008	10.954
2009	13.433
2010	13.179
2011	10.706
2012	11.702
2013	14.738
2014	16.339
ΣΥΝΟΛΟ	184.197

- Κύκλος Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
- Κύκλος Κοινωνικής Προστασίας
- Κύκλος Ποιότητας Ζωής
- Κύκλος Σχέσεων Κράτους - Πολίτη
- Κύκλος Δικαιωμάτων του Παιδιού
- Κύκλος Ισότητας των Φύλων

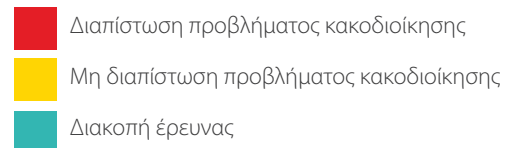
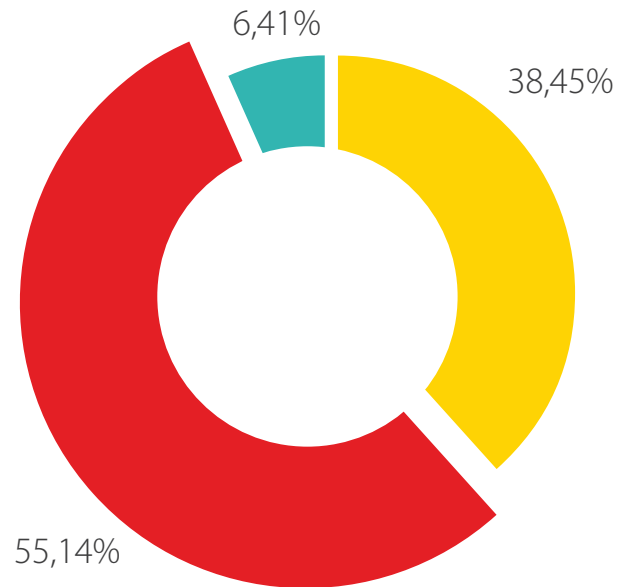
Γράφημα 2

Κατανομή αναφορών που υποβλήθηκαν το έτος 2014 ως προς την αρμοδιότητα του Συνηγόρου

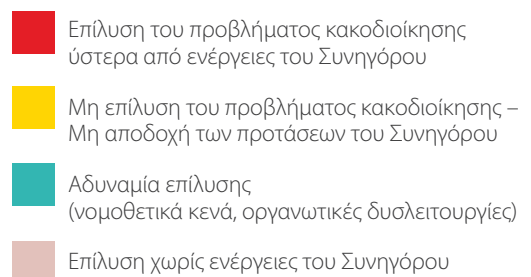
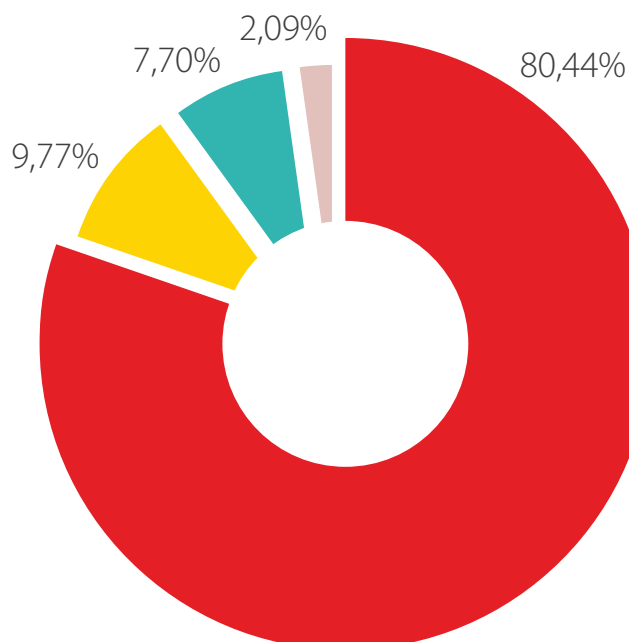
Γράφημα 3

Κατανομή των εντός αρμοδιότητας αναφορών που διεκπεραιώθηκαν το 2014

Γράφημα 4

Έκβαση των βάσιμων αναφορών

Γράφημα 5

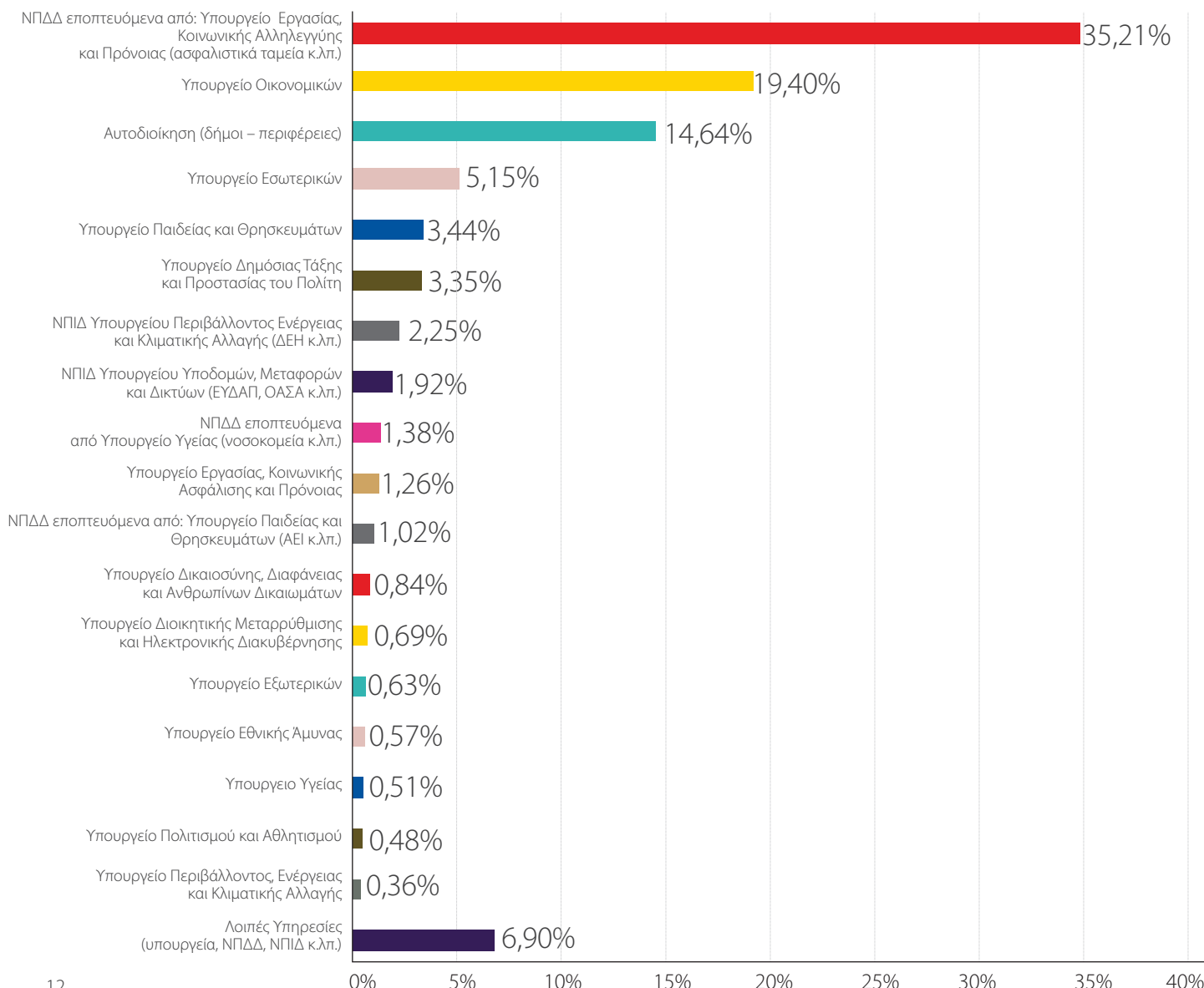
Αριθμός αναφορών ανά 10.000 κατοίκους, ανά περιφέρεια και ποσοστά επί του συνόλου

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΑΦΟΡΩΝ ΑΝΑ 10.000 ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΩΝ ΑΝΑΦΟΡΩΝ
Ανατολική Μακεδονία – Θράκη	8,75	3,29%
Κεντρική Μακεδονία	13,38	14,13%
Δυτική Μακεδονία	9,89	1,87%
Ήπειρος	10,69	2,45%
Θεσσαλία	8,58	3,98%
Στερεά Ελλάδα	9,83	3,42%
Δυτική Ελλάδα	8,87	3,94%
Αττική	29,36	52,90%
Ιόνια Νησιά	15,48	1,97%
Πελοπόννησος	11,26	4,21%
Βόρειο Αιγαίο	12,87	1,55%
Νότιο Αιγαίο	13,94	2,48%
Κρήτη	10,82	3,80%

Πηγή στοιχείων πληθυσμού: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδας - Εθνική απογραφή 2011

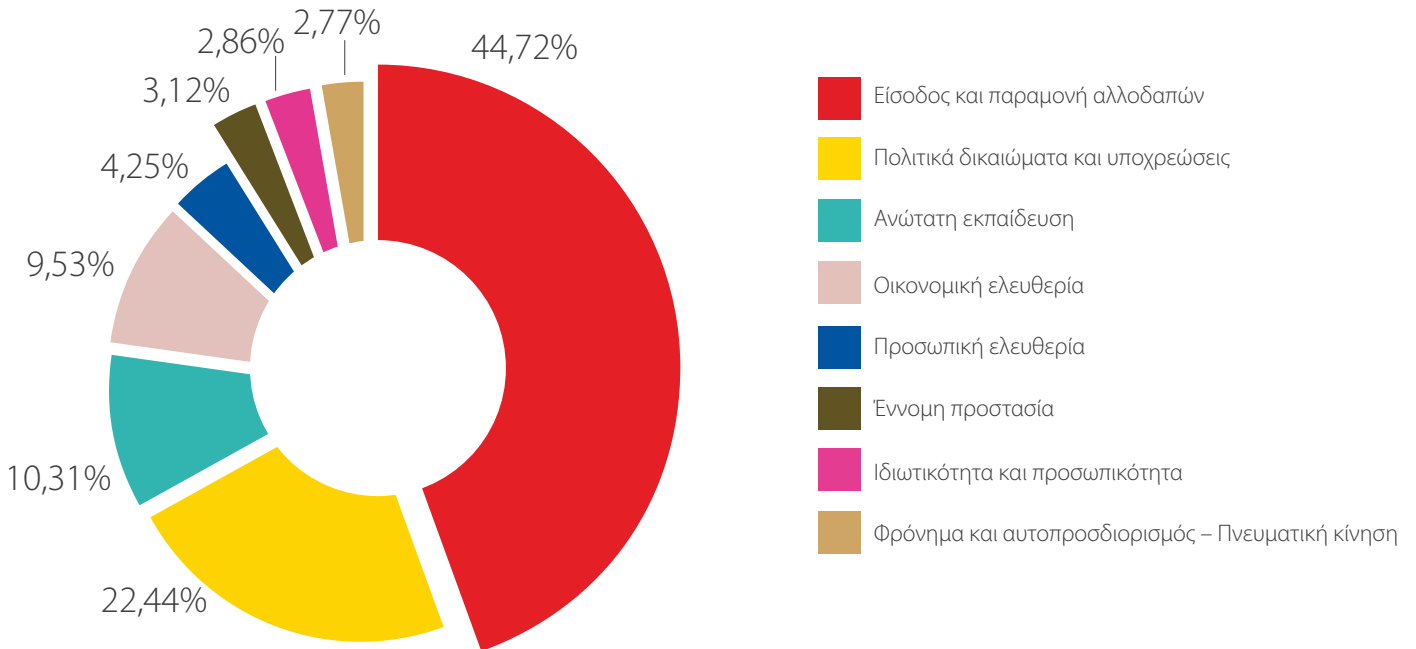
Γράφημα 6

Κατανομή των βάσιμων υποθέσεων ανά φορέα

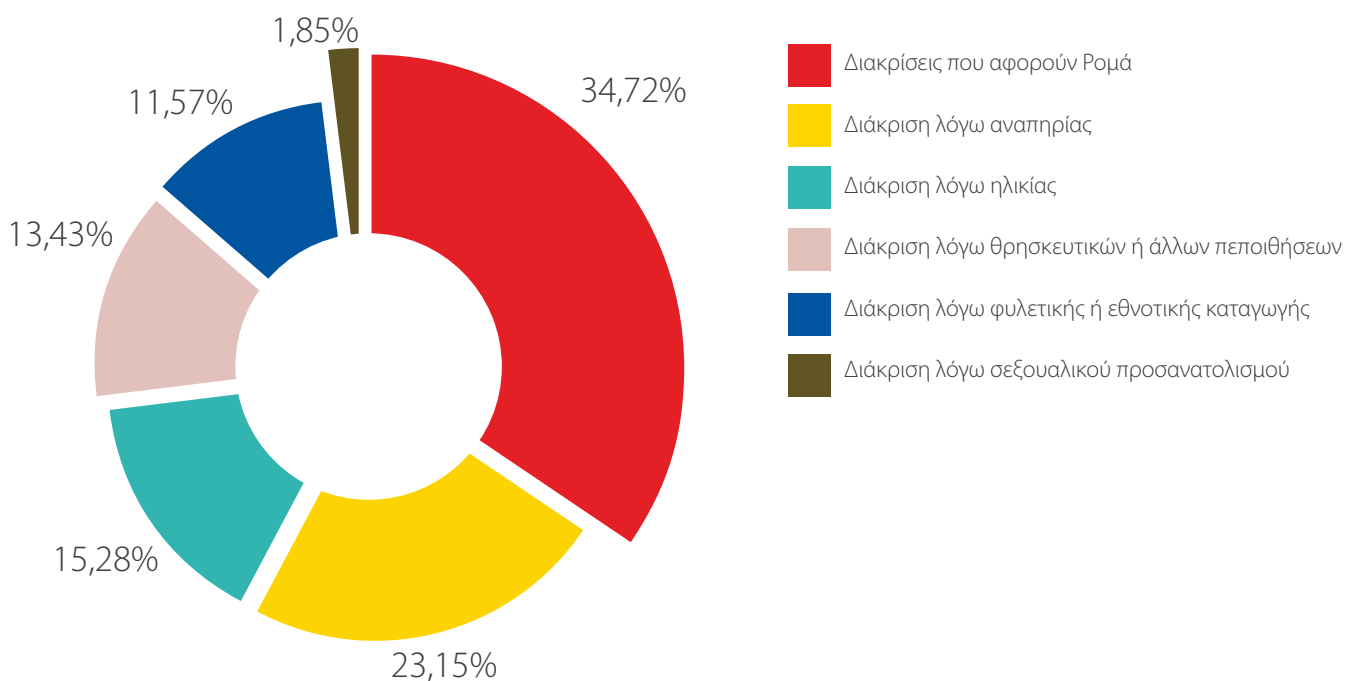
Γράφημα 7

Θέματα δικαιωμάτων του ανθρώπου

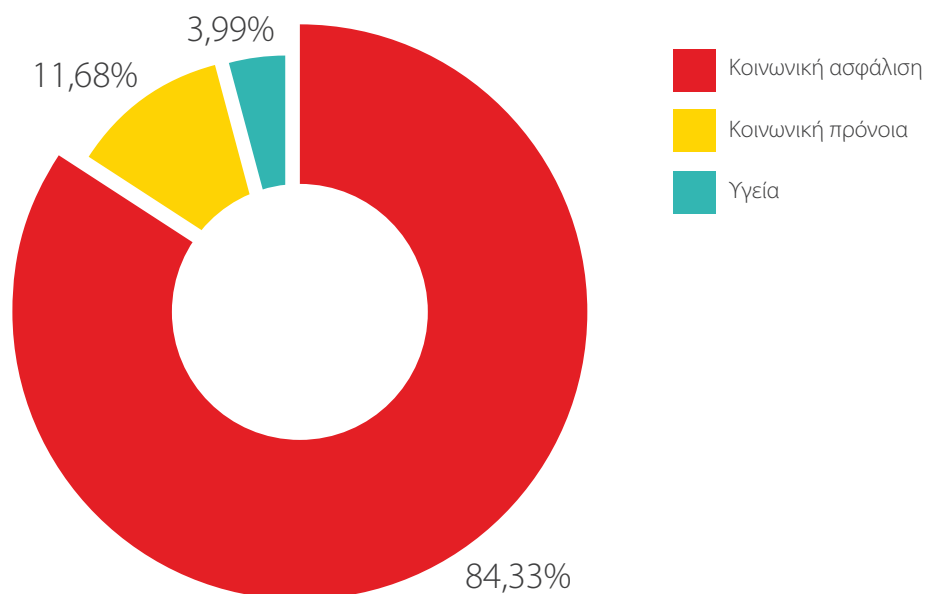
Γράφημα 8

Αναφορές για διακριτική μεταχείριση, ανά είδος διάκρισης

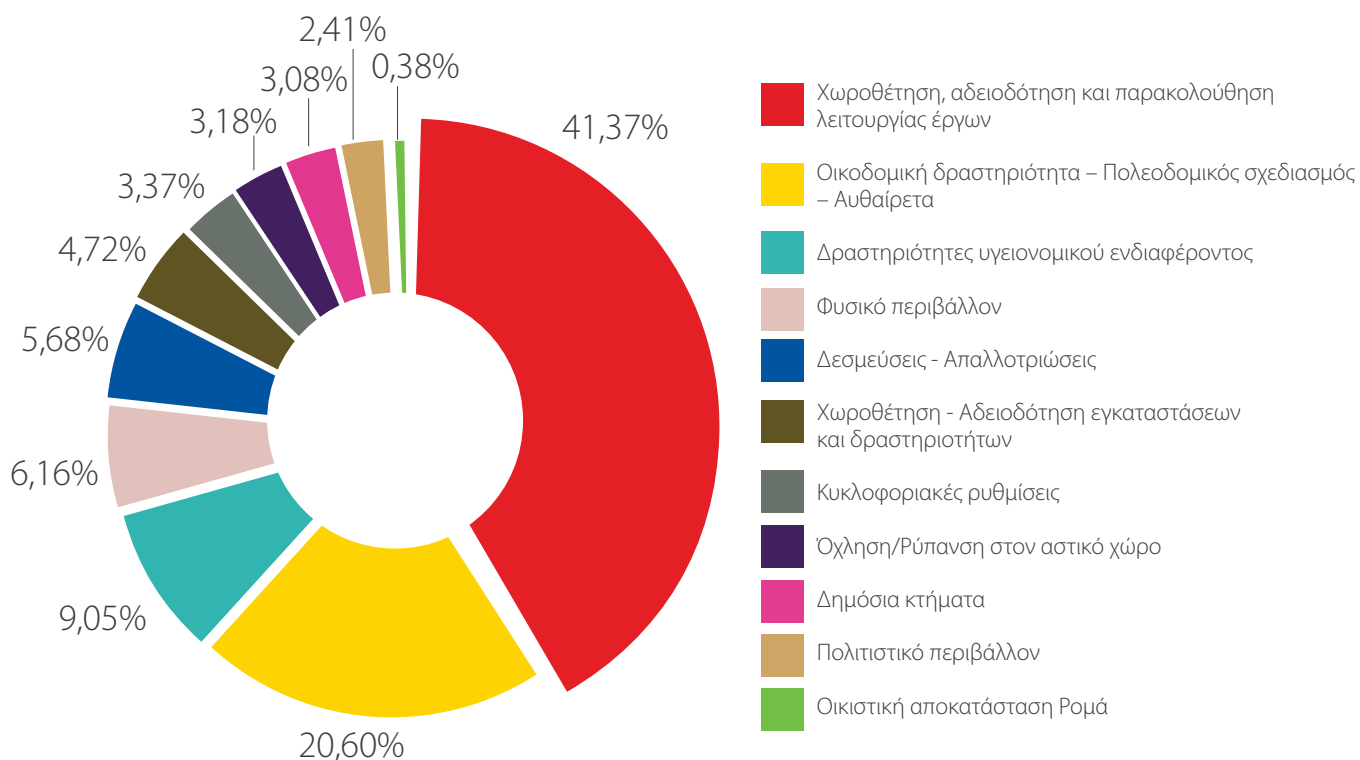
Γράφημα 9

Θέματα κοινωνικής προστασίας

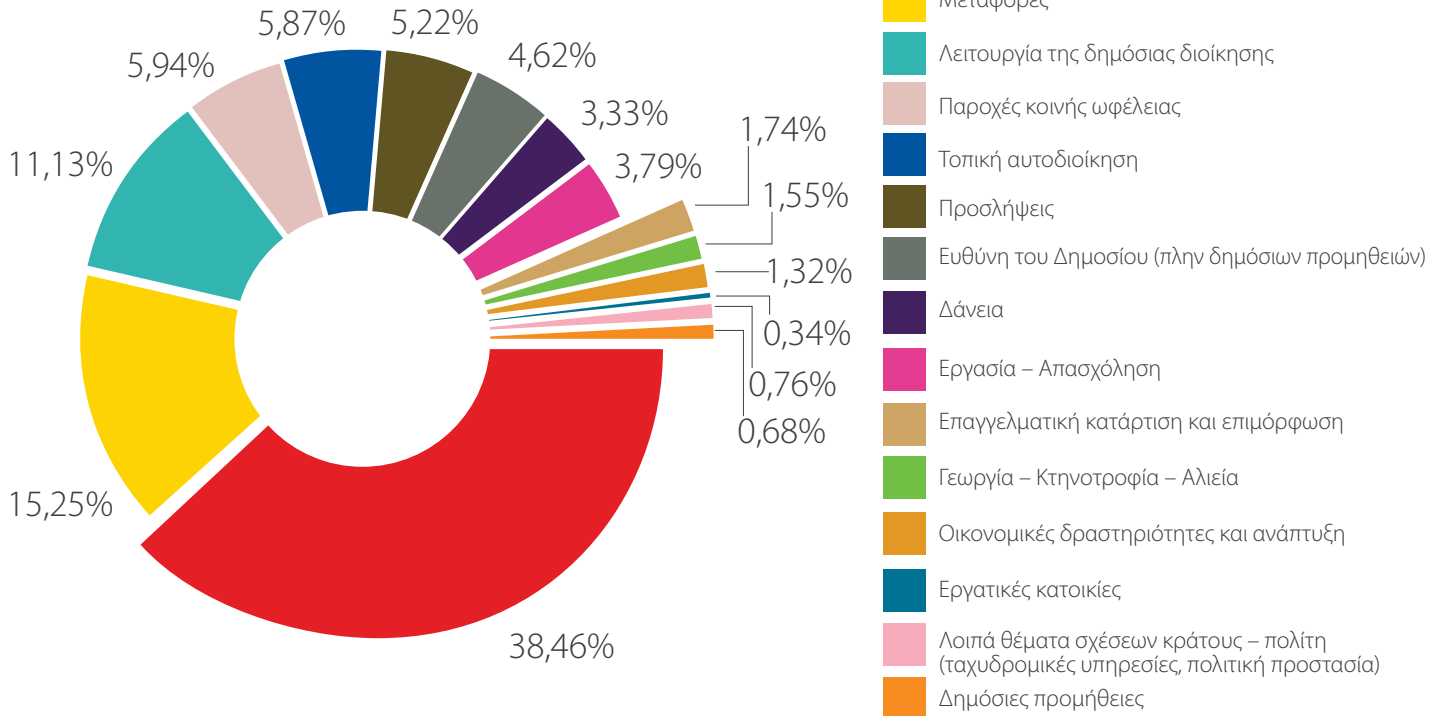
Γράφημα 10

Θέματα ποιότητας ζωής

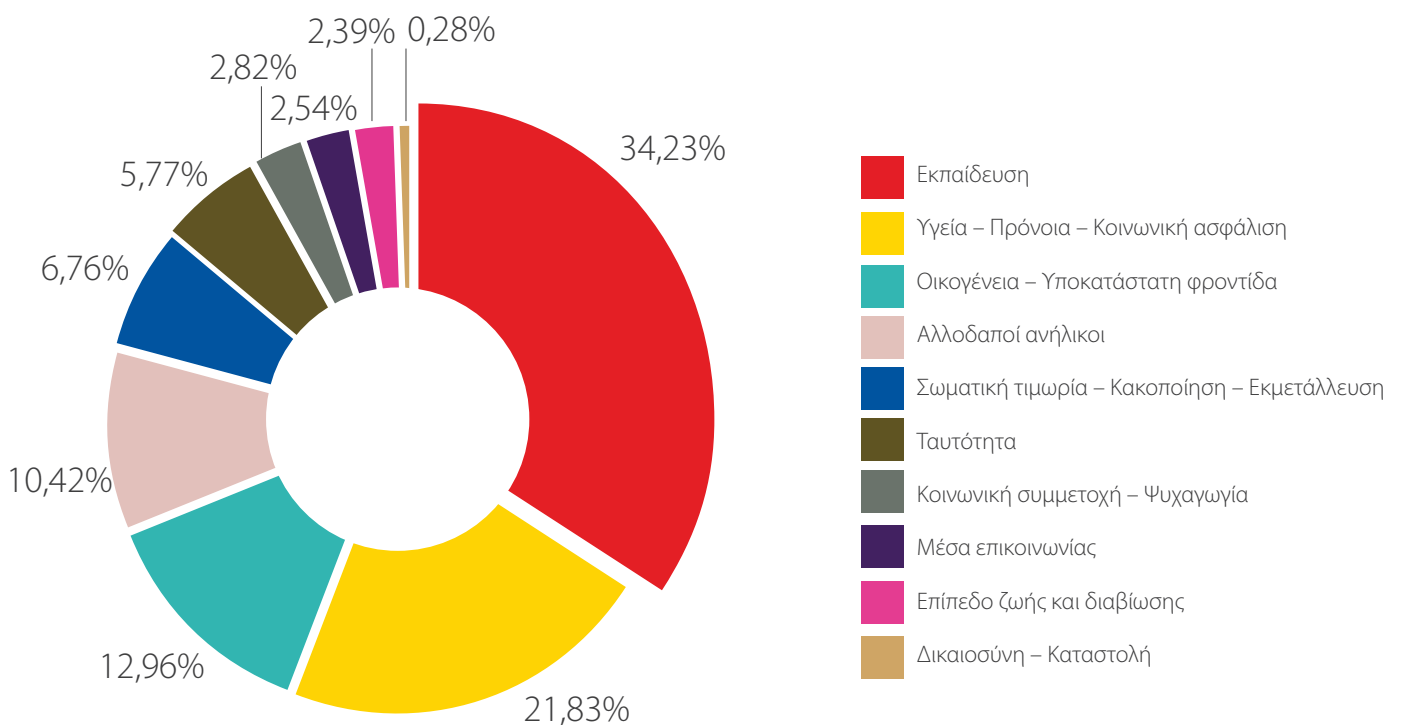
Γράφημα 11

Θέματα σχέσεων κράτους – πολίτη

Γράφημα 12

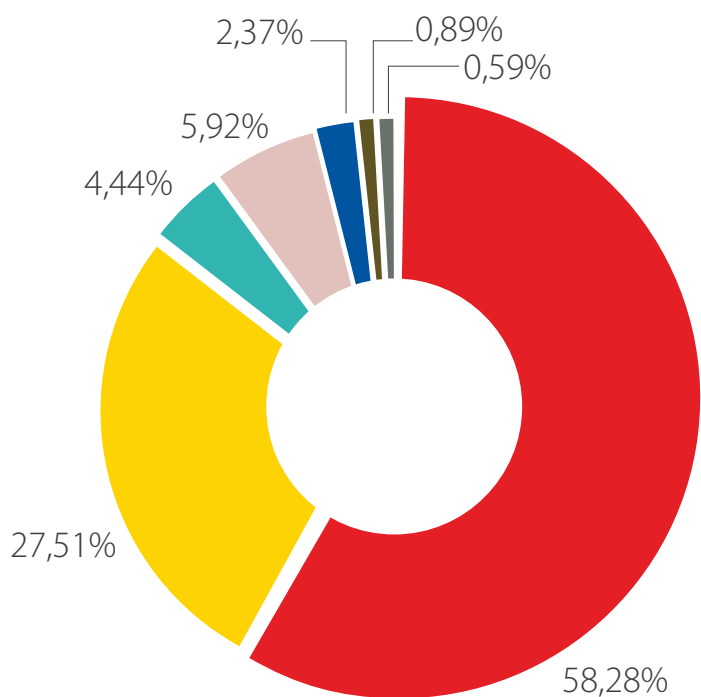
Θέματα δικαιωμάτων του παιδιού

Γράφημα 13

Θέματα ισότητας των φύλων

- Άιση μεταχείριση στους όρους και στις συνθήκες εργασίας
- Άιση μεταχείριση ως προς τη λύση της σχέσης εργασίας
- Παροχές
- Σεξουαλική και άλλη παρενόχληση ως άνιση μεταχείριση
- Άιση μεταχείριση ως προς την πρόσβαση στην απασχόληση
- Άιση μεταχείριση στην επαγγελματική/υπηρεσιακή εξέλιξη
- Άιση μεταχείριση ως προς την αμοιβή

πλαίσιο. Όμως, ενώ έως τώρα οι επιπτώσεις της κρίσης φαίνεται να είχαν κατά κύριο λόγο επηρεάσει τα μεγάλα αστικά κέντρα, τόσο λόγω της συγκέντρωσης πληθυσμού όσο και των συνθηκών διαβίωσης σε αυτά, η νέα γεωγραφία των αναφορών αποτυπώνει τη διάχυση των προβλημάτων και στα μικρότερα περιφερειακά κέντρα.

Οι αναφορές για ζητήματα **δικαιωμάτων του ανθρώπου** παρουσιάζουν σταθερότητα στη θεματολογία τους, είχαν όμως σημαντικές διαφοροποιήσεις στη στατιστική απεικόνιση της κατανομής τους κατά το 2014. Δύο είναι τα πεδία με την πιο θεαματική μεταβολή: οι μεν υποθέσεις εισόδου και παραμονής αλλοδαπών μειώθηκαν αισθητά, οι δε υποθέσεις αναγνώρισης επαγγελματικών δικαιωμάτων διπλασιάστηκαν (βλ. γράφημα 7). Για τη μείωση, στην πρώτη περίπτωση, οι αιτίες αναζητούνται αφενός στην ολοκλήρωση λειτουργίας των λεγόμενων Υπηρεσιών Μιας Στάσης, οι οποίες απορρόφησαν πολυετείς εκκρεμότητες νομιμοποίησης αλλοδαπών και εξορθολόγησαν τη διαδικασία ελέγχου των σχετικών προϋποθέσεων, αφετέρου στη νομοθετική τακτοποίηση, με μεταβατικές διατάξεις του Ν. 4251/2014, πληθώρας παλαιών κατόχων άδειας παραμονής οι οποίοι τελούσαν υπό μετέωρο καθεστώς χωρίς δική τους υπαιτιότητα (βλ. «Προσωπική ελευθερία και ασφάλεια»). Για την αύξηση, στη δεύτερη περίπτωση, ως αιτίες πιθανολογούνται αφενός η στροφή όλο και περισσότερων πτυχιούχων εξωτερικού στην αναγνώριση επαγγελματικής ισοτιμίας, που είναι πολύ πιο ευέλικτη από την ακαδημαϊκή (καθώς συμπεριλαμβάνει ακόμη και τίτλους τριετούς φοίτησης, ενώ απαιτεί χαμηλότερο παράβολο), αφετέρου η κανονιστική δυστοκία της διοίκησης στο ζήτημα της κατοχύρωσης δικαιωμάτων για καινοφανή επαγγέλματα (βλ. «Εργασία»).

Η κατάσταση των δικαιωμάτων στην Ελ-

λάδα δεν φαίνεται να αποκλίνει από τα συμπτώματα που είχαν διαπιστωθεί κατά τα τελευταία χρόνια. Όπως σημειώθηκε και στην *Ετήσια Έκθεση 2013*, «οι παρεμβάσεις του Συνηγόρου απευθύνονται όχι μόνο στην εκτελεστική και νομοθετική εξουσία, αλλά και στην κοινωνία, με την ελπίδα ότι κάποιες από τις επίκαιρες επισημάνσεις του θα συμβάλουν στη διάλυση ενδημικών παρεξηγήσεων ή απλουστεύσεων, ιδίως στο πεδίο της δημόσιας ασφάλειας και της συνάρθρωσής της με την προσωπική ελευθερία». Στο πλαίσιο αυτό, τόσο οι δημόσιες παρεμβάσεις του Συνηγόρου για θέματα δικαιωμάτων όσο και οι αντίστοιχες συμβολές στην παρούσα Ετήσια Έκθεση χαρακτηρίζονται από προσπάθεια γενίκευσης και αναζήτησης εποικοδομητικών λύσεων, ενώ αξιοσημείωτες ήταν και το 2014 οι παραπομπές αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου σε πορίσματα ή εκθέσεις του Συνηγόρου.

Για τη θεσμική θέση του Συνηγόρου στην προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου ορόσημο αποτέλεσε το 2014 η έναρξη λειτουργίας δύο κρίσιμων ειδικών αρμοδιοτήτων του. Πρόκειται αφενός για την άσκηση μέριμνας επί του συστήματος εξωτερικού ελέγχου στις διαδικασίες απομάκρυνσης των υπηκόων τρίτων χωρών σε συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς και ΜΚΟ (Ν. 3907/2011), για την εφαρμογή του οποίου μόλις το 2014 εκδόθηκε η αναγκαία ΚΥΑ (βλ. «Επιστροφές αλλοδαπών»), αφετέρου για την αρμοδιότητα του Εθνικού Μηχανισμού Πρόληψης κατά των Βασανιστηρίων μετά την κύρωση του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου της σχετικής διεθνούς σύμβασης (Ν. 4228/2014), αποστολή που περιλαμβάνει τη διενέργεια επισκέψεων σε χώρους στέρησης της ελευθερίας για πρόληψη και έλεγχο προσβολών της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας και συμβολή στη βελτίωση των συνθηκών κράτησης (βλ. «Πρόληψη

βασανιστηρίων»). Έχοντας ήδη, με βάση τις παραδοσιακές του αρμοδιότητες, επαρκή εμπειρία και διάθεση παρέμβασης και στα δύο αυτά ειδικά πεδία, ο Συνήγορος αξιοποιεί τα ενισχυμένα θεσμικά του εργαλεία προκειμένου να επεκταθεί τόσο στην καλύτερη οργάνωση της προστασίας κρίσιμων δικαιωμάτων όσο και στην πρόληψη της παραβίασής τους.

Ως φορέας προώθησης της **ίσης μεταχείρισης και καταπολέμησης των διακρίσεων**, ο Συνήγορος παρακολουθεί την εξέλιξη υποθέσεων ρατσιστικής βίας οι οποίες είχαν συμπεριληφθεί στην περυσινή ειδική έκθεσή του, ενώ συνέχισε τις εξορμήσεις και πρωτοβουλίες του σχετικά με την κατάσταση των Ρομά, αξιοποιώντας ευρωπαϊκά προγράμματα ευαισθητοποίησης και αποσκοπώντας πρωτίστως στην ενεργοποίηση των αρμόδιων θεσμικών φορέων (βλ. «Καταπολέμηση των διακρίσεων»). Στο πλαίσιο αυτό, ελπίζεται να αποβεί εποικοδομητική η παρουσία του Συνηγόρου, όπως θεσμοθετήθηκε με τον Ν. 4249/2014, στην επιτροπή αξιολόγησης καταγγελιών για περιστατικά αστυνομικής αυθαιρεσίας.

Η κρισιμότητα των δημόσιων υπηρεσιών για την **κοινωνική προστασία** σε συνθήκες οικονομικής κρίσης είναι εμφανής στον όγκο των αναφορών αυτής της θεματικής. Ο υπερδιπλασιασμός του αριθμού τους σε σχέση με το 2011 τις ανάγει πλέον στο 38% περίπου του συνόλου των αναφορών που έλαβε ο Συνήγορος το 2014.

Η κατάσταση αυτή δεν οφείλεται μόνο στον περιορισμό των διαθέσιμων πόρων για παροχές. Η εξυγίανση του Δημοσίου και η βελτίωση της παροχής των υπηρεσιών, ώστε οι πολίτες να μπορούν να απολαμβάνουν τα δικαιώματά τους, μπορεί να στηρίξει το βιοτικό επίπεδο και να ενισχύσει το αίσθημα ασφάλειας ακόμη και σε συνθήκες συμπίεσης των

ατομικών εισοδημάτων, ιδιαίτερα για τις ευπαθείς ομάδες και τους συνταξιούχους. Ο Συνήγορος όμως διαπιστώνει και πάλι ότι παραμένει ζητούμενο η βελτίωση της αποτελεσματικότητας των δημόσιων υπηρεσιών, κυρίως μέσω της διευκόλυνσης της πρόσβασης στις αντίστοιχες υπηρεσίες και της έγκαιρης διάθεσής τους. Πέραν του αριθμού, το περιεχόμενο των αναφορών αλλά και η μη επαρκής ανταπόκριση εκ μέρους αρκετών υπηρεσιών, τόσο έναντι των πολιτών όσο και έναντι του Συνηγόρου του Πολίτη, αναδεικνύουν κρίσιμα ζητήματα ανεπαρκειών εκ μέρους των θεσμών της κοινωνικής προστασίας. Αξίζει πάντως να σημειωθεί ότι σε αρκετές περιπτώσεις οι ανεπάρκειες αυτές δεν εμφανίζονται για πρώτη φορά, αλλά συνιστούν επιδείνωση παλαιότερων συστημικών προβλημάτων.

Το ασφαλιστικό σύστημα και ειδικότερα οι παρατηρούμενες καθυστερήσεις στην έκδοση συνταξιοδοτικών αποφάσεων αποτελούν παγίως πλέον ένα πεδίο σημαντικών δυσλειτουργιών στο σύστημα κοινωνικής προστασίας. Αυτό αποτυπώνεται ανάγλυφα στον αριθμό των σχετικών αναφορών, που αντιπροσωπεύουν σταθερά το 84% της θεματικής της κοινωνικής προστασίας, ενώ σε απόλυτους αριθμούς αυξάνονται διαρκώς ακολουθώντας την εντυπωσιακά αυξητική τάση αυτής της θεματικής. Είναι επίσης χαρακτηριστικό ότι τα ΝΠΔΔ, εποπτευόμενα από το Υπουργείο Εργασίας, δηλαδή κυρίως τα ασφαλιστικά ταμεία, είναι μακράν η μεγαλύτερη κατηγορία φορέων για τους οποίους τα παράπονα των πολιτών είναι βάσιμα, και μάλιστα με αυξητική τάση (35,21% έναντι 27,80% το 2013). Στα προβλήματα που εμφανίζουν περιλαμβάνονται μάλιστα και ακραίες περιπτώσεις, όπως π.χ. το τέως ΤΕΑΥΕΚ, στο

οποίο δεν φαίνεται να έχει αλλάξει κάτι ριζικά, παρά τις συχνές και σε επίπεδο πορίσματος παρεμβάσεις του Συνηγόρου. Δυστυχώς, εδώ και πολλά χρόνια οι υπηρεσίες απαντούν ότι ακόμη διεκπεραιώνουν αιτήματα του 2010, με συνέπεια να εκκρεμούν και οι αναφορές στον Συνήγορο, αλλά κυρίως τα αιτήματα των πολιτών, καθιστώντας έτσι και τον Συνήγορο μέρος στην αλυσίδα του προβλήματος.

Οριζόντια προβλήματα που αναδεικνύονται όσον αφορά τα ασφαλιστικά ταμεία, συμπεριλαμβανομένου του ΙΚΑ, αφορούν την ενημέρωση των πολιτών ως προς το ζήτημα της εφαρμογής των νόμων και των περικοπών συντάξεων, που εφαρμόζονται με μη κατανοητό για τον πολίτη τρόπο και χωρίς ενημέρωσή του. Επίσης, τα ταμεία, υπό το βάρος των αναγκαίων δημοσιονομικών περιορισμών, δύσκολα αποδέχονται και εφαρμόζουν τις συνταγματικής προέλευσης αρχές της χρηστής διοίκησης, της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της επιείκειας στον πολίτη, ιδίως στις περιπτώσεις επιβολής πράξεων εισφορών και αναγκαστικής εκτέλεσης κατά οφειλετών.

Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχουν και περιοχές στις οποίες παρατηρούνται βελτιώσεις και αποτελεσματικότερη ανταπόκριση εκ μέρους των υπηρεσιών, είτε μέσω παρεμβάσεων της διοίκησης αυτοβούλως είτε με την ανταπόκρισή τους σε παρεμβάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη. Βελτιώσεις πραγματοποιούνται σε ορισμένες διαδικασίες και με τη συμβολή των νέων τεχνολογιών, που επιτρέπουν στους πολίτες να υποβάλλουν τα αιτήματά τους ηλεκτρονικά, όπως για παράδειγμα στην περίπτωση του ΓΛΚ μέσω της Διεύθυνσης Συντάξεων (π.χ. αλλαγή τραπεζικού λογαριασμού, ταχυδρομικής

διεύθυνσης, ενημέρωση από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων για διακοπή παρακράτησης από τη σύνταξη λόγω εξόφλησης δανείου).

Η εμπειρία του Συνηγόρου και η συνεργασία του με τις δημόσιες υπηρεσίες δείχνει ότι υπάρχουν στελέχη ικανά να αναζητήσουν λύσεις σε περίπλοκα ζητήματα και να χειριστούν δύσκολες υποθέσεις. Με αφορμή τους δημοσιονομικούς περιορισμούς επανεξετάζουν τα χρόνια προβλήματα έναντι των νέων δεδομένων και διατυπώνουν προτάσεις εξορθολογισμού που συμβάλλουν ταυτόχρονα στην κάλυψη των αναγκών κοινωνικής προστασίας. Παρά τη δυσαρέσκεια με τη γενικευμένη απαξίωση των δημόσιων υπηρεσιών και των δημοσίων υπαλλήλων, αρκετοί υπάλληλοι αντιδρούν θετικά στην πρόκληση για καλύτερες δημόσιες υπηρεσίες. Αυτή τη χρονιά, η συνεργασία της ανεξάρτητης αρχής με τα στελέχη των υπηρεσιών εμφανίζεται βελτιωμένη, ιδίως όταν αυτά αναζητούν έμπειρους συνομιλητές για επίλυση προβλημάτων.

Στελέχη των ασφαλιστικών ταμείων φαίνεται να έχουν οδηγηθεί σε ανάλογους προβληματισμούς, κινούμενα μεταξύ πραγματικών καταστάσεων και νομικών προβλέψεων. Τέτοιο παράδειγμα είναι η παρεμβολή των γνωματεύσεων του ΚΕΠΑ, λόγω των καθυστερήσεων των οποίων πολλά άτομα με εμφανή προβλήματα και αναντίρρητες ανάγκες αφήνονται εκτός ασφαλιστικών και προνοιακών δικαιωμάτων. Ο Συνήγορος διαπιστώνει ότι περιθώρια βελτιώσεων και λύσεων υφίστανται και τα στελέχη των υπηρεσιών πρώτης γραμμής βλέπουν τις ελλείψεις και αντιφάσεις των ασκούμενων πολιτικών και έχουν δυνατότητα και διάθεση να συμβάλουν. Ωστόσο, είναι

τα επιτελικά στελέχη που οφείλουν να αναλάβουν πρωτοβουλίες κανονιστικής εμβέλειας, ανταποκρινόμενα και στις προτάσεις του Συνηγόρου. Ακόμη όμως και όταν λαμβάνονται υπόψη οι συστάσεις της Αρχής για επανεξέταση ατομικών ζητημάτων, υπάρχει ένας δισταγμός στην αναζήτηση της συνολικότερης λύσης, ώστε να αντιμετωπιστεί η αιτία της καθυστέρησης και της συσσώρευσης ανεκτέλεστων αιτημάτων. Τέτοιου επιπέδου λύσεις απαιτούν επιπλέον αξιοποίηση των δεδομένων και της εμπειρίας των υπηρεσιών, πέραν των προτάσεων από επιτροπές ειδικών.

Οι ρυθμίσεις περιορισμού της δόμησης και εκμετάλλευσης ιδιοκτησιών για πολεοδομικούς σκοπούς ή/και προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος αποτέλεσαν ένα από τα σημαντικότερα ζητήματα των αναφορών των πολιτών σε θέματα **ποιότητας ζωής** το 2014.

Δεσμεύσεις – απαλλοτριώσεις γηπέδων/οικοπέδων/ακινήτων, των οποίων οι ιδιοκτήτες δεν αποζημιώνονται και επομένως αυτές δεν ολοκληρώνονται, δημιουργούν σοβαρά προβλήματα άσκησης της χωρικής πολιτικής και παράλληλα θέτουν υπό σοβαρή αμφισβήτηση το σύνολο της προσπάθειας ολοκληρωμένου σχεδιασμού της ανάπτυξης στον χώρο. Η συνεχιζόμενη δημοσιονομική περιοριστική πολιτική αναδεικνύει και οξύνει ταυτόχρονα και τις προσπάθειες προστασίας και ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς και του φυσικού περιβάλλοντος. Ισχυροί προϋπολογισμοί και υποστελεχωμένες τοπικές υπηρεσίες στην περιφέρεια είναι συχνά οι κυριότερες πηγές καθυστέρησης και στρεβλώσεων στην εκτέλεση των αναγκαίων έργων και διαδικασιών. Το 2014 οι σχετικές αναφο-

ρές (δεσμεύσεις, απαλλοτριώσεις – πολιτιστικό και φυσικό περιβάλλον) αντιπροσωπεύουν ένα διαχρονικά σταθερό περίπου 14% του συνόλου των αναφορών στη θεματική της ποιότητας ζωής.

Η αύξηση της σημασίας προβλημάτων, τα οποία σχετίζονται με την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας, περιγράφει ένα πλαίσιο επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης στο οποίο πολύ συχνά δεν δίνεται μεγάλη βαρύτητα από την τρέχουσα αναπτυξιακή πολιτική. Συγκεκριμένα, σοβαρά προβλήματα εφαρμογής της υφιστάμενης νομοθεσίας αναδεικνύουν οι αναφορές των πολιτών στους τομείς της χωροθέτησης, αδειοδότησης και λειτουργίας οικονομικών δραστηριοτήτων και έργων. Οι αναφορές των πολιτών στον τομέα αυτό ξεπερνούν το 40% περίπου των αναφορών ποιότητας ζωής το 2014. Η διερεύνηση των αναφορών αυτών αναδεικνύει τα διαχρονικά προβλήματα του πολύπλοκου νομοθετικού πλαισίου και των συχνών και ραγδαίων αλλαγών του, αλλά και τις επιπτώσεις της μεταφοράς αρμοδιοτήτων στα διαφορετικά επίπεδα διακυβέρνησης σε συνδυασμό με τον οριζόντιο περιορισμό του ανθρώπινου δυναμικού στον δημόσιο τομέα.

Αξιοσημείωτη είναι επίσης η σταθερή παρουσία και το 2014 (περίπου 21%) που εμφανίζουν τα ζητήματα τα οποία σχετίζονται με τα ειδικότερα θέματα των παραβάσεων της νομοθεσίας του χωρικού σχεδιασμού (αυθαίρετα, οικοδομικές άδειες, αιγιαλός), παρά τις πρόσφατες ρυθμίσεις οι οποίες στόχευαν στον εκσυγχρονισμό της, τον εξορθολογισμό των διαδικασιών και την επίλυση των σχετικών χρόνιων προβλημάτων.

Οι παραπάνω παρατηρήσεις δυστυχώς

δείχνουν ότι για μια ακόμη φορά οι σχετικές νομοθετικές πρωτοβουλίες για τον χωρικό σχεδιασμό και την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος δεν διαμορφώθηκαν με γνώμονα τη ρύθμιση του χώρου και τη μείωση των αντιθέσεων μεταξύ περιβάλλοντος και ανάπτυξης, αλλά ακολούθησαν αμιγώς δημοσιονομικά και χρηματοοικονομικά κριτήρια.

Στο ευρύ πεδίο των σχέσεων **κράτους – πολίτη**, το 2014 χαρακτηρίστηκε από την εντυπωσιακή άνοδο του αριθμού των αναφορών με τις οποίες οι πολίτες διαμαρτύρονταν για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις της διοίκησης. Ένας μεγάλος αριθμός των αναφορών αυτών αφορά θέματα φορολογίας. Οι αναφορές αυτές αποτέλεσαν το 38,46% του συνόλου των αναφορών αυτής της θεματικής και έπονται οι αναφορές επί διαφόρων ζητημάτων του Υπουργείου Μεταφορών (άδειες κυκλοφορίας, άδειες οδήγησης, μεταβιβάσεις οχημάτων, διαγραφές οχημάτων κ.λπ.) με 15,25% και εκείνες που εντάσσονται στη γενικότερη κατηγορία «λειτουργία της δημόσιας διοίκησης» (π.χ. καθυστέρηση απάντησης σε αιτήσεις, πρόσβαση στα έγγραφα, συμμόρφωση σε δικαστικές αποφάσεις κ.λπ.) με 11,13% (βλ. γράφημα 11).

Από τον χειρισμό των αναφορών προέκυψε ότι τα βασικότερα ζητήματα που απασχόλησαν τους φορολογουμένους κατά το 2014 αποτέλεσαν:

- Η φορολόγηση της ακίνητης περιουσίας. Συναφώς, το ζήτημα των ιδιαίτερα περιορισμένων δυνατοτήτων διόρθωσης των στοιχείων επί των οποίων υπολογίστηκε το ΕΕΤΑ προστέθηκε στο αντίστοιχο προϋπάρχον ζήτημα αναφο-

ρικά με το ΕΕΤΗΔΕ (βλ. «Ιδιοκτησία»), ενώ επίσης οι επανειλημμένες και σε μικρό χρονικό διάστημα τροποποιήσεις του νομοθετικού πλαισίου για τον νεοεισ-αχθέντα ΕΝΦΙΑ επέφερε αναστάτωση και ανασφάλεια στους φορολογουμένους.

- Η ιδιαίτερα αυστηρή διαδικασία της τήρησης και ενημέρωσης του μητρώου των ΔΟΥ (βλ. «Οικονομικές συναλλαγές»).
- Η διαδικασία κατασχέσεων για οφειλές προς το Δημόσιο (βλ. «Οικονομικές συναλλαγές»).
- Η φορολόγηση των κατοίκων εξωτερικού, ζήτημα για το οποίο ο Συνήγορος εκπόνησε ειδική έκθεση (βλ. «Ειδικές εκθέσεις»).

Στα θετικά της χρονιάς πρέπει να καταγραφεί η αποδοχή από το Υπουργείο Οικονομικών πολλών από τις επισημάνσεις του Συνηγόρου επί θεμάτων που απασχολούν μεγάλο αριθμό φορολογουμένων, όπως για ζητήματα φορολόγησης κατοίκων εξωτερικού (βλ. «Ειδικές εκθέσεις»), επέλευσης διορθώσεων στο ΕΕΤΑ (βλ. «Ιδιοκτησία»), ακατάσχετο από το Δημόσιο των μισθωμάτων όταν αυτά αποδεδειγμένα αποτελούν το μοναδικό εισόδημα του οφειλέτη (βλ. «Νομοθετικές και οργανωτικές προτάσεις»), προσδιορισμού της παλαιότητας των ΙΧ κατά τη φορολόγησή τους (βλ. «Οικονομικές συναλλαγές»), συμμόρφωση προς δικαστικές αποφάσεις που έκριναν αντισυνταγματική τη φορολόγηση του επιδόματος βιβλιοθήκης.

Περαιτέρω, ο Συνήγορος εκπόνησε πόρισμα για το χρόνιο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι ιδιοκτήτες ΙΧ, οι

οποίοι δεν έχουν, για διάφορους λόγους, πλέον στην κατοχή τους το όχημα (π.χ. επειδή αυτό καταστράφηκε ή επειδή το πώλησαν χωρίς να ολοκληρωθεί η διαδικασία μεταβίβασης) και πρότεινε στα συναρμόδια Υπουργεία Οικονομικών, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη σειρά μέτρων που θα μπορούσαν να συμβάλουν στη λύση του πολύπλοκου αυτού ζητήματος.

Θα πρέπει να επισημανθούν και οι ειδικές εκθέσεις του Συνηγόρου για την τοπική αυτοδιοίκηση και συγκεκριμένα η ειδική έκθεση για τους ΟΤΑ και η ειδική έκθεση για τις ΔΕΥΑ και τις Υπηρεσίες Ύδρευσης και Αποχέτευσης Δήμων (βλ. «Ειδικές εκθέσεις»), οι οποίες καταγράφουν τα προβλήματα των συγκεκριμένων τομέων και περιέχουν συγκεκριμένες προτάσεις προς τις αρμόδιες υπηρεσίες για τη βελτίωση του οικείου κανονιστικού πλαισίου και για την τυποποίηση και απλούστευση των διαδικασιών και πρακτικών που ακολουθούνται.

Το 2014, όπως και το 2013, μεγάλος αριθμός αναφορών επικεντρώνεται στην αδυναμία των πολιτών να ανταποκριθούν στις οικονομικές υποχρεώσεις τους προς διάφορες υπηρεσίες και κυρίως εφορίες και ΔΕΚΟ. Ο ρόλος του Συνηγόρου σε αυτές τις περιπτώσεις δεν είναι ελεγκτικός προς τις υπηρεσίες αυτές, αφού οι πολίτες δεν αμφισβητούν τις υποχρεώσεις τους αλλά δηλώνουν αδυναμία εκπλήρωσής τους για λόγους που σχετίζονται με την ανεργία, την αύξηση των φορολογικών βαρών κ.λπ. Ο Συνήγορος εν προκειμένω διαμεσολαβεί ώστε να υπάρξει διευκόλυνση και

ευελξία στην ανταπόκριση εκ μέρους των υπηρεσιών προς τους πολίτες.

Οι αναφορές που χειρίστηκε ο Συνήγορος σχετικά με **παραβιάσεις δικαιωμάτων του παιδιού** είχαν σημαντική αύξηση και αυτή τη χρονιά, και συγκεκριμένα κατά 16%, ενώ τόσο κατά τις επισκέψεις του σε σχολεία, ιδρύματα παιδικής προστασίας, υπηρεσίες και χώρους κράτησης ανηλίκων όσο και κατά τη διάρκεια εκδηλώσεων και συναντήσεών του με επαγγελματίες που ασχολούνται με τα παιδιά σε διάφορες πόλεις, ο Συνήγορος δέχθηκε αιτήματα και ερωτήματα και παρείχε πληροφόρηση και συμβουλές, διασυνδέοντας μάλιστα σε αρκετές περιπτώσεις τους ενδιαφερόμενους με τις αρμόδιες κατά τόπους υπηρεσίες.

Ως προς τη θεματική κατανομή, το μεγαλύτερο ποσοστό των αναφορών εξακολουθούν να σχετίζονται με την εκπαίδευση και ακολουθούν οι αναφορές για θέματα υγείας/πρόνοιας/κοινωνικής ασφάλισης, θέματα οικογένειας, αλλοδαπών ανηλίκων, ενώ αύξηση παρουσιάζουν οι υποθέσεις για θέματα κακοποίησης – παραμέλησης.

Αξίζει να σημειωθεί ότι κατά το τρέχον έτος ο Συνήγορος δέχθηκε σημαντικό αριθμό αναφορών σχετικά με την έλλειψη εκπαιδευτικών σε σχολεία και προβλήματα σχετικά με τις μετακινήσεις προς και από δημόσια σχολεία. Οι αναφορές έθεταν επίσης ζήτημα σχετικά με την ανεπαρκή υλοποίηση της συνιστώμενης από τα αρμόδια διαγνωστικά κέντρα του Υπουργείου Παιδείας (ΚΕΔΔΥ) παράλληλης στήριξης μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Σημαντικός ήταν και ο αριθμός αναφορών σχετικά

με περιστατικά σχολικής βίας, ορισμένα από τα οποία μπορούν να συνδεθούν με την ένταση που βιώνουν πολύ συχνά τα παιδιά στις οικογένειές τους, λόγω και της οικονομικής κρίσης που πλήττει την ελληνική κοινωνία, ενώ άλλες φορές μπορούν να αποδοθούν και σε μια υπερβάλλουσα ανησυχία ορισμένων γονέων για τα τεκταινόμενα στα σχολεία των παιδιών τους. Στην ανησυχία αυτή, κατά την εκτίμηση του Συνηγόρου, έχει συμβάλει και η υπερβολική εστίαση πολλών μέσων μαζικής ενημέρωσης στα ζητήματα βίας μεταξύ ανηλίκων.

Το ζήτημα της ενασχόλησης των ΜΜΕ με τους ανηλίκους απασχόλησε φέτος τον Συνήγορο και λόγω της εκτεταμένης παρουσίας – συμμετοχής ανηλίκων σε ψυχαγωγικές εκπομπές και reality shows που απευθύνονται σε ενήλικο κοινό και για τον λόγο αυτό εξέδωσε σχετικό δελτίο τύπου, σε συνεργασία με το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης.

Ένα θέμα που επίσης απασχόλησε εκτενώς τον Συνήγορο κατά το τρέχον έτος ήταν αυτό της διοικητικής κράτησης ασυνόδευτων ανηλίκων, καθώς διαπίστωσε ότι αριθμός ανηλίκων κρατούνταν μαζί με ενήλικους, ενώ άλλοι, εμφανώς ανήλικοι, είχαν καταγραφεί ως ενήλικοι. Σε αλληλογραφία και σχετικό πόρισμα προς τα συναρμόδια υπουργεία ο Συνήγορος ζήτησε την ενεργοποίηση των μηχανισμών εκτίμησης της ηλικίας των ασυνόδευτων ανηλίκων και την ταχύτερη δυνατή παραπομπή τους σε προνοιακά πλαίσια φιλοξενίας και φροντίδας.

Η συμπλήρωση 25 χρόνων από την υποθήτηση της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού συνδυάστηκε

αφενός με εκδηλώσεις ευαισθητοποίησης για παιδιά και ενηλίκους, τις οποίες διοργάνωσε από κοινού με άλλους φορείς ο Συνήγορος, αφετέρου δε με την ανακοίνωση εκ μέρους του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων Προσχεδίου του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, στο οποίο ο Συνήγορος συνέβαλε απευθύνοντας τις προτάσεις του και συμμετέχοντας συμβουλευτικά στη σχετική επιτροπή που συγκροτήθηκε από το υπουργείο.

Ο Συνήγορος επίσης απηύθυνε στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας διαπιστώσεις καθώς και τις προτάσεις του σχετικά με τη λειτουργία και την επαρκή στελέχωση των ιδρυμάτων παιδικής προστασίας και την ανάγκη θεσμοθέτησης ποιοτικών προδιαγραφών και ενεργοποίησης του συστήματος πιστοποίησης – εποπτείας τους, επισημαίνοντας για μία ακόμη φορά την ανάγκη αφενός για την ουσιαστική ενεργοποίηση του θεσμού της αναδοχής, αφετέρου δε για την αποϊδρυματοποίηση και αποασυλοποίηση, ιδίως των κέντρων περίθαλψης παιδιών με αναπηρίες και χρόνιες παθήσεις.

Δύο ακόμη σημαντικές θεματικές που απασχόλησαν τον Συνήγορο ήταν αφενός η πρόσβαση ανασφάλιστων παιδιών σε δωρεάν υπηρεσίες υγείας και εμβολιασμούς, αφετέρου δε η δημοκρατική σχολική διοίκηση και ο εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας για τις μαθητικές κοινότητες, ζήτημα το οποίο συζήτησε και με τα μέλη της Βουλής των Εφήβων.

Τέλος, ο Συνήγορος είχε σημαντικές διεθνείς συνεργασίες, συμβάλλοντας στην

προώθηση της εφαρμογής της Σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Επενδύοντας στα παιδιά» –που αποβλέπει στην καταπολέμηση της παιδικής φτώχειας– και συμμετέχοντας στη διαμόρφωση και προώθηση της δημόσιας θέσης του Ευρωπαϊκού Δικτύου Συνηγόρων του Παιδιού με θέμα «Παιδιά και λιτότητα».

Οι αναφορές στον Συνήγορο για θέματα **ισότητας φύλων** αποτελούν διαχρονικά μικρό ποσοστό του συνόλου (περίπου 2,6%). Η αύξηση που παρατηρήθηκε όμως το 2013 κατά 25% επιβεβαιώνεται περαιτέρω και το 2014 κατά 31,5%, ακολουθώντας τη γενικότερη ανοδική τάση του συνόλου. Ωστόσο, σε απόλυτο αριθμό παραμένουν περιορισμένες (327 το 2013 και 430 το 2014).

Σε προηγούμενες Ετήσιες Εκθέσεις έχει ήδη αναφερθεί ότι οι αναφορές αυτές αντανακλούν τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στη γυναικεία απασχόληση, αλλά και σε σειρά θεμάτων που συνδέονται με την εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής. Συντριπτικό ποσοστό των αναφορών (58,3%) σχετίζεται με άνιση μεταχείριση στους όρους και τις συνθήκες εργασίας και ακολουθεί η άνιση μεταχείριση ως προς τη λύση της σχέσης εργασίας (27,5%) και ως προς τις παροχές (5,9%). Οι υποθέσεις άνισης πρόσβασης στην απασχόληση είναι ελάχιστες (8 αναφορές) και αποτελούν το 2,4% των υποθέσεων ισότητας φύλων. Μείωση εμφανίζουν και οι υποθέσεις σεξουαλικής παρενόχλησης (4,4% από περίπου 7-8% τα προηγούμενα χρόνια).

Πιο ενδιαφέρουσα είναι ίσως η σύνθεση των αναφορών ως προς τη διάκριση δημόσιου – ιδιωτικού τομέα. Στο διάστημα

2010-2012 οι αναφορές που σχετίζονται με τον ιδιωτικό τομέα αυξήθηκαν αλματωδώς (από 18% σε 61%), αντανακλώντας τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στην αγορά εργασίας, ιδιαίτερα για τη γυναικεία απασχόληση. Από το 2013 όμως η τάση αυτή φαίνεται να αντιστρέφεται. Οι αναφορές του ιδιωτικού τομέα εμφανίστηκαν ποσοστιαία μειωμένες (από 61% το 2012 σε 52% το 2013 και αυτό επιβεβαιώνεται και το 2014, οπότε φθάνουν στο 42,65% 174 υποθέσεις. Η αντιστροφή αυτή ερμηνεύεται λόγω θεμάτων που αναδείχθηκαν τα τελευταία 2 χρόνια και αφορούν ειδικά τον δημόσιο τομέα (π.χ. θέση σε διαθεσιμότητα αλλά και νέες δυνατότητες αδειών ανατροφής που κινητοποιούν μεγαλύτερο αριθμό αιτημάτων από άνδρες απ' ό,τι πριν). Εμφανίζεται όμως σχετική αύξηση υποθέσεων που διαβιβάζονται στον Συνήγορο από το ΣΕΠΕ, πράγμα το οποίο μπορεί εν μέρει να ερμηνευθεί ως αποτέλεσμα της βελτίωσης της συνεργασίας και της ενδεχόμενης αύξησης των καταγγελιών στο ΣΕΠΕ για διακρίσεις φύλου στην απασχόληση.

Η θεματολογία του δημόσιου τομέα κυριαρχείται από ζητήματα διεκδίκησης ή αξιολόγησης αδειών από άνδρες και γυναίκες γονείς και τα προβλήματα εφαρμογής των επιμέρους διατάξεων που τις προβλέπουν. Από την άλλη πλευρά, η θεματολογία του ιδιωτικού τομέα συνδέεται με την επισφάλεια της γυναικείας απασχόλησης, ιδιαίτερα σε συνδυασμό με καταστάσεις εγκυμοσύνης και μητρότητας. Ιδιαίτερου ενδιαφέροντος είναι όμως και ορισμένες περιπτώσεις στις οποίες ευεργετικές ρυθμίσεις υπέρ των γυναικών, όπως η δυνατότητά τους να συνταξιοδοτηθούν νωρίτερα λόγω ανήλικου παιδιού, λειτουργούν εις βάρος τους. Ειδικότερη αναφορά στις εξελίξεις στο πεδίο της ισότητας φύλων,

γίνεται στο κεφάλαιο «Φύλο και εργασιακές σχέσεις».

Αριθμητικά στοιχεία

Κατά τη διάρκεια του 2014 ο Συνήγορος δέχθηκε 16.339 νέες αναφορές. Στο Γραφείο Εξυπηρέτησης Πολιτών υποβλήθηκαν 3.217, με φάξ 3.015, με το ταχυδρομείο 2.992. Έπειτα, όμως από 2 χρόνια επιτυχούς λειτουργίας του συστήματος υποβολής αναφοράς μέσω διαδικτύου (web αναφορά), γίνεται εμφανές ότι το μέσο αυτό πρόσβασης στις υπηρεσίες της Αρχής έρχεται πρώτο στις προτιμήσεις των πολιτών. Το 2014, ο Συνήγορος έλαβε 6.581 νέες web αναφορές (40,28%).

Ο ιστότοπος του Συνηγόρου είχε **268.388 μοναδικούς επισκέπτες** και **1.439.241 προβολές σελίδας**.

Το δημόσιο προφίλ της Αρχής στο Facebook στα τέλη του 2014 είχε **9.959 μέλη**.

Το δημόσιο προφίλ της Αρχής στο Twitter, στα τέλη του 2014 είχε **3.160 ακόλουθους/followers**.

Εξετάζοντας τον χειρισμό των αναφορών για το 2014 φαίνεται ότι (βλ. γράφημα 3):

- Το 55,14% ήταν βάσιμες, δηλαδή η καταγγελία του πολίτη ήταν δικαιολογημένη και υφίστατο όντως κακοδιοίκηση.
- Το 38,45% ήταν αβάσιμες, δηλαδή η διοίκηση είχε τηρήσει τη νομιμότητα.
- Για το 6,41% διακόπηκε, για διαφόρους λόγους, η έρευνα.

Οι βάσιμες αναφορές είχαν κατά μεγάλο ποσοστό θετική έκβαση. Αναλυτικότερα (βλ. γράφημα 4):

- Επιλύθηκαν με τη διαμεσολάβηση του Συνηγόρου –δηλαδή αποκαταστάθηκε

το πρόβλημα που αντιμετώπιζε ο πολίτης– σε ποσοστό 80,44%.

- Το 2,09% των υποθέσεων επιλύθηκε χωρίς ενέργειες του Συνηγόρου, από την ίδια την υπηρεσία ή ύστερα από παρέμβαση άλλου φορέα.
- Στο 7,70% των βάσιμων αναφορών η επίλυση στάθηκε αδύνατη για λόγους που οφείλονται σε κενά της νομοθεσίας ή σε οργανωτικές αδυναμίες και δυσλειτουργίες της δημόσιας διοίκησης, είτε πάγιες είτε συνδεδεμένες με τα προβλήματα που επιφέρει η τρέχουσα συγκυρία.
- Δεν επιλύθηκε, παρά τη διαμεσολάβηση, το πρόβλημα που έθετε το 9,77% των βάσιμων αναφορών. Στις περιπτώσεις αυτές δεν έγιναν αποδεκτές οι προτάσεις του Συνηγόρου.

Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι, πέρα από τις εντός αρμοδιότητας αναφορές που χειρίστηκε ο Συνήγορος, εξετάστηκαν επιπλέον περίπου 7.310 υποθέσεις για τις οποίες η διερεύνηση έδειξε ότι βρίσκονται εκτός του πεδίου διαμεσολάβησής του, όπως ορίζεται από το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο λειτουργίας του (βλ. γράφημα 2).

Μεγάλο ποσοστό (35%) των προβλημάτων κακοδιοίκησης εξακολουθεί να εντοπίζεται, και μάλιστα με αυξανόμενο ρυθμό, στα ασφαλιστικά ταμεία και σε ΝΠΔΔ τα οποία εποπτεύει το Υπουργείο Εργασίας. Ακολουθεί το Υπουργείο Οικονομικών με 19,40%, παρουσιάζοντας αυξητική τάση σε σχέση με το 2013. Το 14,64% των προβλημάτων αφορούσε την αυτοδιοίκηση, δηλαδή τους δήμους και τις περιφέρειες. Οι φορείς στους οποίους εμφανίστηκαν προβλήματα κακοδιοίκησης περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, το Υπουργείο Εσωτερικών με 5,15%, το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης με 3,44%, το Υπουργείο Παιδείας με 3,35% και λοιπές

υπηρεσίες (υπουργεία, ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ κ.λπ.) με 7% περίπου (βλ. γράφημα 6).

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ

Το 2014 αυξήθηκαν θεαματικά οι δημόσιες παρεμβάσεις του Συνηγούρου (www.synigoros.gr) σε μια σειρά θεμάτων που άπτονται της αρμοδιότητάς του και αφορούν έναν ευρύτερο κύκλο προσώπων και την προστασία των δικαιωμάτων τους.

Ενδεικτικά αναφέρονται οι παρακάτω:

- > Πρόταση για συνέχιση της χορήγησης του ΕΚΑΣ σε όλους του συνταξιούχους αναπηρίας, ανεξάρτητα από την ηλικία τους και τον βαθμό αναπηρίας.
- > Πρόταση για παράταση της προθεσμίας υποβολής αίτησης για το Κοινωνικό Μέρισμα.
- > Έρευνα για τις συνθήκες λειτουργίας και εξυπηρέτησης των ασφαλισμένων από τα υποκαταστήματα του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.
- > Χορήγηση ασφαλιστικής ικανότητας σε γονείς πολιτών που απέκτησαν την ελληνική υπηκοότητα από πολιτογράφηση.
- > Ασφαλιστική αναγνώριση του χρόνου φυλάκισης ή προσωρινής κράτησης των αντιρρησιών συνείδησης.
- > Χορήγηση επιδομάτων πρόνοιας μετά την έναρξη λειτουργίας του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ).
- > Νέο σύστημα ρύθμισης οφειλών από τον ΟΑΕΕ και δυνατότητα ιατρο-
- φαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης υπό προϋποθέσεις.
- > Άρνηση περίθαλψης επείγοντος περιστατικού σε δημόσιο νοσοκομείο.
- > Επιπλέον χρεώσεις που επιβάλλουν τα ιδιωτικά θεραπευτήρια σε ασφαλισμένους του ΕΟΠΥΥ.
- > Σοβαρές δυσλειτουργίες στο Κεντρικό Πειθαρχικό Συμβούλιο των γιατρών του ΕΣΥ.
- > Ακατάλληλες υποδομές και απαρχαιωμένο πλαίσιο λειτουργίας του νοσοκομείου κρατουμένων Κορυδαλλού.
- > Παραλείψεις της ΕΛΑΣ σε περίπτωση παράνομης κράτησης πολιτών.
- > Άμεσα μέτρα για να μην ακυρωθεί στην πράξη η προστασία αλλοδαπών για ανθρωπιστικούς λόγους.
- > Ολοκληρωμένο σχέδιο φιλοξενίας για τους σύρους πολίτες που κατέφυγαν στην Ελλάδα.
- > Συμφωνία Ελλάδας και Αλβανίας για την αναγραφή των ελληνικών τοπωνυμίων σε αλβανικά έγγραφα.
- > Αναγνώριση ισοτιμίας πτυχίου Ανωτέρας Σχολής Τουριστικών Επαγγελματιών Ρόδου προς πτυχίο ΤΕΙ ανωτέρας βαθμίδας εκπαίδευσης.
- > Ρύθμιση επαγγελματικών δικαιωμάτων των λογοθεραπευτών.
- > Επίλυση προβλημάτων σχετικά με την καταβολή του στεγαστικού επιδόματος φοιτητών.
- > Επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών στους ενδιαφερομένους από τον καταργηθέντα ΟΕΕΚ.
- > Διορθώσεις στον υπολογισμό του Έκτακτου Ειδικού Τέλους Ακινήτων (ΕΕΤΑ).
- > Ενημέρωση από τη ΔΕΗ σε ιδιοκτήτες μισθωμένων ακινήτων για οφειλές ΕΕΤΗΔΕ.
- > Ανάγκη προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων με βάση αντικειμενικά κριτήρια.
- > Κατάργηση φόρου υπέρ τρίτων που εισπραττόταν παράνομα επί σειρά ετών.
- > Διαγραφή προστίμων από παράνομη στάθμευση οχημάτων στις περιπτώσεις εσφαλμένου ή ελλιπούς περιεχομένου των κλήσεων.
- > Αποζημίωση επιβατών κατόχων ετήσιας κάρτας για τις ημέρες απεργίας στα μέσα συγκοινωνίας.
- > Αποζημιώσεις από την ΕΥΑΘ για βλάβες στο δίκτυο ύδρευσης.
- > Δυνατότητα εξώδικου συμβιβασμού των διαφορών ΟΤΑ με τους πολίτες.
- > Απαλλαγή από το τέλος επιτηδεύματος εγκαταστάσεων που δεν συνιστούν υποκαταστήματα επιχειρήσεων.
- > Επανεναρξη λειτουργίας Υπηρεσιών Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων και Πυροπλήκτων και πληρωμή πληγέντων στον σεισμό του 2008.
- > Δυσλειτουργίες στην υλοποίηση προγραμμάτων από Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης.

- > Κατάργηση ανώτατου ορίου ηλικίας για μετατάξεις.
- > Παρέμβαση του Συνηγόρου για τη θέσπιση διακριτού ορίου για το εξασθε-νές χρώμιο στο πόσιμο νερό.
- > Νομικά και τεχνικά ζητήματα στο σχέδιο νόμου «Οριοθέτηση, διαχείριση και προστασία αιγιαλού και παραλίας».
- > Ηχορύπανση κατά τη λειτουργία κατα-στημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος.
- > Επιπτώσεις στο δασικό περιβάλλον και στα υπόγεια ύδατα από οικοδομικές δραστηριότητες.
- > Λειτουργία κτηνοτροφικών μονάδων και περιβάλλον.
- > Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων επεξεργασίας και διάθεσης λυμάτων.
- > Ανεξέλεγκτη διάθεση απορριμμάτων και νέα καταδίκη της χώρας από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- > Το δικαίωμα του ανηλίκου να απευθύνεται σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας και πρόνοιας.
- > Στελέχωση των ιδρυμάτων παιδικής προστασίας.
- > Μη προαγωγή στην επόμενη τάξη ανήλικων αλλοδαπών μαθητών, λόγω ελλείψεων στα δικαιολογητικά εγγραφής.
- > Μετακίνηση μαθητών προς τα δημό-σια σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεο-βάθμιας εκπαίδευσης.
- > Εισηγήση σχεδίου νόμου για τη λει-τουργία των μαθητικών κοινοτήτων.
- > Ισότιμη συμμετοχή των παιδιών με αναπηρίες στην εκπαίδευση, την κοινω-νική και πολιτιστική ζωή.
- > Διοικητική κράτηση των ασυνόδευ-των ανηλίκων από κοινού με ενήλικες.
- > Έλλειμμα διαδικασιών για τη δια-πίστωση της ηλικίας των ασυνόδευτων ανηλίκων.
- > Συντονισμός για την προστασία των ανηλίκων στη ραδιοτηλεόραση.
- > Ρύθμιση θεμάτων αδειών ανατροφής αναπληρωτών εκπαιδευτικών.
- > Επέκταση του ορίου των 14 μηνών για τη λήψη άδειας ανατροφής από το στρατιωτικό προσωπικό.
- > Διάκριση λόγω φύλου στην καταβο-λή επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιει-νής εργασίας.
- > Χορήγηση επιδόματος μητρότητας στις αυτοαπασχολούμενες του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (ΕΤΑΑ).
- > Νομική αναγνώριση φύλου των διεμ-φυλικών (τρανς) προσώπων.
- > Επικαιρότητα των συστάσεων του Συνηγόρου για την αντιμετώπιση της ρα-τσιστικής βίας.
- > Παράγοντες και προϋποθέσεις για την επιτυχημένη ένταξη των Ρομά.
- > Άμεση επέκταση του συμφώνου συμ-βίωσης σε ομόφυλα ζευγάρια.
- > Εγγραφές φοιτητών με αναπηρία στο Πανεπιστήμιο.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Για θέματα μείζονος σημασίας που προ-κύπτουν από την εξέταση των αναφορών που λαμβάνει, ο Συνήγορος συντάσσει ειδικές εκθέσεις, τις οποίες υποβάλλει στον Πρωθυπουργό και στον Πρόεδρο της Βουλής, και τις κοινοποιεί στους καθ' ύλην αρμόδιους υπουργούς.

Κατά το 2014 ο Συνήγορος εκπόνησε τρεις ειδικές εκθέσεις.

Θέματα Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης, και Υπηρεσιών Ύδρευσης και Αποχέτευσης Δήμων

Η ειδική έκθεση* έχει ως αντικείμενο κρίσι-μα ζητήματα που αναφύονται κατά τη συ-ναλλαγή των πολιτών-καταναλωτών με τις Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης Αποχέ-τευσης (ΔΕΥΑ) και τις υπηρεσίες ύδρευσης των δήμων. Επίσης, διατυπώνει προτάσεις που αποσκοπούν στη βελτίωση του οικεί-ου κανονιστικού πλαισίου, καθώς και την τυποποίηση και απλούστευση των διαδικασιών και πρακτικών που ακολουθούνται, με απώτερο στόχο την περαιτέρω βελτίω-ση υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης που παρέχονται στους καταναλωτές.

Ειδικότερα, καταδεικνύεται η πολυμορ-φία των κανόνων βάσει των οποίων παρέχονται οι υπηρεσίες ύδρευσης και αποχέτευσης σε διάφορες περιοχές της χώρας και οι διαφοροποιήσεις στον τρό-πο αντιμετώπισης όμοιων ζητημάτων. Κοινή συνισταμένη των προβλημάτων που εντοπίστηκαν είναι η απουσία ενός πλαισίου το οποίο να οριοθετεί τους κα-νόνες ύδρευσης, επιτρέποντας παράλ-ληλα έναν βαθμό ευελιξίας στις ΔΕΥΑ και τις υπηρεσίες ύδρευσης των δήμων, και η πλημμελής εποπτεία τους και έλλειψη

συντονισμού της δράσης τους από το Υπουργείο Εσωτερικών. Ο Συνήγορος αναγνωρίζει την ύπαρξη ιδιαιτεροτήτων ως προς το υδατικό δυναμικό και τις επιμέρους συνθήκες παροχής ύδρευσης, στις διάφορες περιοχές της χώρας. Ωστόσο, θεωρεί ότι τα χαρακτηριστικά του νερού, ως κρίσιμου δημόσιου αγαθού, επιβάλλουν τον εξορθολογισμό και την τυποποίηση των όρων και των συνθηκών ύδρευσης προς όφελος των καταναλωτών και των τοπικών κοινωνιών.

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που διαπιστώθηκαν ο Συνήγορος μεταξύ άλλων προτείνει:

- Τη θέσπιση Πρότυπου Κανονισμού Ύδρευσης από το Υπουργείο Εσωτερικών σε συνεργασία με τους εμπλεκόμενους θεσμικούς εταίρους.
- Την προσθήκη ρητής διάταξης στον Ν. 3852/2010 («Πρόγραμμα Καλλικράτης»), η οποία θα υποχρεώνει τα νομικά πρόσωπα των ΟΤΑ να απαντούν στα αιτήματα των πολιτών και να χορηγούν αιτούμενα έγγραφα μέσα σε συγκεκριμένη προθεσμία.
- Την κατάργηση της υποχρεωτικής ή ελάχιστης κατανάλωσης η οποία επιβάλλεται στους λογαριασμούς ύδρευσης.
- Την άμεση κατάργηση της επιβολής του τέλους 80% στους έναντι λογαριασμούς ή στην περίπτωση υποχρεωτικής – ελάχιστης κατανάλωσης.
- Την επανεξέταση του κριτηρίου διαφοροποίησης της τιμολογιακής πολιτικής, σε βάρος των μη μόνιμων κατοίκων.
- Την έγγραφη ενημέρωση των καταναλωτών σε περίπτωση καθυστέρησης έκδοσης των λογαριασμών ύδρευσης.
- Τον τακτικό έλεγχο και την επιβεβαίωση των στοιχείων των καταναλωτών, ώστε να αποφεύγονται λανθασμένες εγγραφές σε βεβαιωτικούς καταλόγους.

- Την άμεση ενημέρωση του καταναλωτή, στην περίπτωση κατά την οποία ο φορέας ύδρευσης αντιληφθεί ανατιολόγητη αύξηση στην κατανάλωση ύδατος.
- Την τιμολόγηση σε συνάρτηση με την ποιότητα του παρεχόμενου ύδατος.
- Την τροποποίηση του τρόπου υπολογισμού των τελών αποχέτευσης, ώστε να λαμβάνονται υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κάθε περίπτωσης.
- Τον εξορθολογισμό των κλιμάκων κατανάλωσης ύδατος, βάσει των οποίων πραγματοποιούνται οι χρεώσεις.
- Την κατάργηση όσων χρεώσεων δεν αντιστοιχούν σε δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν από τους φορείς ύδρευσης.

Δημοτικές πρόσοδοι και άλλα θέματα αρμοδιότητας δήμων

Στην ειδική έκθεση* αποτυπώνονται τα προβλήματα που παρατηρούνται στο πεδίο αρμοδιότητας των ΟΤΑ α΄ βαθμού (δήμων) και σχετίζονται με την άσκηση των οικονομικής φύσης αρμοδιοτήτων τους και την πλημμελή εποπτεία επί των κανονιστικών τους πράξεων. Επίσης, διατυπώνει προτάσεις που ως στόχο έχουν την απλοποίηση του νομοθετικού πλαισίου, την ενδυνάμωση του ελέγχου νομιμότητας από τους εποπτικούς μηχανισμούς, την εξασφάλιση χρηστής και διαφανούς δημοσιονομικής διαχείρισης και τη βελτίωση των σχέσεων δήμου – πολίτη.

Ενδεικτικά, ο Συνήγορος προτείνει:

- Την άμεση ενεργοποίηση των Ελεγκτών Νομιμότητας και των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας, προκειμένου να αποκατασταθεί πλήρως ο έλεγχος νομιμότητας των πράξεων της τοπικής αυτοδιοίκησης από έναν σταθερό εποπτικό μηχανισμό.
- Την παρακολούθηση από τους Γενικούς

Γραμματείς των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της εφαρμογής των αποφάσεών τους, ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωση των δήμων με αυτές.

- Την ενεργοποίηση των διατάξεων περί πειθαρχικής ευθύνης, σε περιπτώσεις μη προσήκουσας συνεργασίας των δήμων με τους φορείς εποπτείας.
- Την ενεργοποίηση πειθαρχικού ελέγχου εκ μέρους του Υπουργού Εσωτερικών, στις περιπτώσεις που οι ελεγκτικοί φορείς δεν ασκούν τον προβλεπόμενο πειθαρχικό έλεγχο επί των αιρετών.
- Τη στελέχωση των οικονομικών υπηρεσιών των δήμων με πλήρως ενημερωμένο προσωπικό για την επιβολή και είσπραξη δημοτικών προσόδων.
- Τη θέσπιση εγγυήσεων νόμιμης επιβολής ανταποδοτικών τελών (π.χ. υποχρεωτική νομική αξιολόγηση της πρότασης για επιβολή αυτών).
- Την αντικατάσταση του νομοθετικού πλαισίου που διέπει την επιβολή τελών καθαριότητας και φωτισμού με άλλο απλούστερο και σαφέστερο πλαίσιο, διαφορετικά την απλούστευση και αποσαφήνιση της ισχύουσας νομοθεσίας.
- Την αποσύνδεση της διαδικασίας ηλεκτροδότησης των ακινήτων από τη διαδικασία επιβολής δημοτικών τελών.
- Την επανεξέταση των όρων επιβολής του Τέλους Ακίνητης Περιουσίας ή την αντικατάσταση αυτού με άλλη πρόσοδο ισοδύναμης αξίας.
- Την αντικατάσταση ή αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου που διέπει την επιβολή τελών κοιμητηρίων.
- Την επανεξέταση των Κανονισμών Λειτουργίας των κοιμητηρίων.
- Την επανεξέταση του αυστηρού και ανελαστικού πλαισίου επιβολής διοικητικών κυρώσεων για παραβιάσεις της νομοθεσίας περί δημοτικών προσόδων.
- Τη νομοθετική ρύθμιση της υποχρέωσης των δήμων για βεβαίωση των προ-

στίμων του ΚΟΚ εντός 3 ετών από την ημερομηνία της τέλεσης της παράβασης και την κτήση της κλήσης.

- Την αντικατάσταση του εντύπου της έκθεσης βεβαίωσης παράβασης με έντυπο το οποίο θα επικολλάται επί του οχήματος.
- Την επανεξέταση και αποσαφήνιση του νομοθετικού πλαισίου αναφορικά με την παραγραφή (βεβαίωση/είσπραξη) των απαιτήσεων των δήμων, προς την κατεύθυνση της νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας.
- Την έκδοση εγκυκλίου αναφορικά με τις προκηρύξεις πρόσληψης προσωπικού για κάλυψη επειγουσών αναγκών, με στόχο την υιοθέτηση ομοιόμορφης διαδικασίας και την παροχή επαρκών προθεσμιών υποβολής αιτήσεων.
- Την ενεργοποίηση από τους δήμους των διατάξεων περί εξώδικου συμβιβασμού.
- Την τροποποίηση του άρθρου 32 παρ. 3 Ν. 1080/1980, ώστε να είναι δυνατή η άσκηση της προσφυγής, καταρχήν ενώπιον της Επιτροπής Συμβιβαστικής Επίλυσης.
- Την εξόφληση των οφειλών των δήμων, βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, ώστε να επιτυγχάνεται η ισότιμη αντιμετώπιση όσων συναλλάσσονται μαζί τους.
- Την αξιοποίηση του Προγράμματος ΔΙΑΥΓΕΙΑ στη δημοσιοποίηση εκ μέρους των δήμων των πινάκων εξόφλησης των δικαιούχων χρηματικών ποσών, με στόχο τη διασφάλιση πλήρους διαφάνειας, αναφορικά με την ακολουθούμενη διαδικασία πληρωμών.

Φορολόγηση κατοίκων εξωτερικού

Με αφορμή ένα ευρύ φάσμα θεμάτων που ανέκυψαν για τη συγκεκριμένη κατηγορία φορολογουμένων και συνδέονται με τις ευρύτατες και συνεχείς μεταβολές που επήλθαν στο ελληνικό φορολογικό σύστη-

μα κατά τα τελευταία έτη, ο Συνήγορος συνέταξε ειδική έκθεση* για τη φορολόγηση των κατοίκων εξωτερικού. Στην έκθεση καταγράφονται οι βασικές αρχές που διέπουν τη φορολόγηση των κατοίκων εξωτερικού και παρουσιάζονται τα ειδικότερα ζητήματα που αντιμετώπισε ο Συνήγορος, όπως η παράλειψη πρόβλεψης διαδικασίας αξιόπιστης πληροφόρησης των ενδιαφερομένων και κυρίως η ανελαστικότητα του φορολογικού νομοθέτη να διορθώσει τα προβλήματα που ανέκυψαν κατά την εφαρμογή των διατάξεων.

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που διαπιστώθηκαν, ο Συνήγορος προτείνει:

- Να καταργηθεί άμεσα η διάταξη του άρθρου 61 παρ. 2 του ΚΦΕ, κατά την οποία υπόχρεος για την υποβολή της φορολογικής δήλωσης των έγγαμων φορολογούμενων είναι ο σύζυγος, και να καταστεί κάθε φορολογούμενος, έγγαμος ή μη, νομικά υπεύθυνος για την υποβολή και το περιεχόμενο της φορολογικής του δήλωσης.
- Να φορολογείται ο κάθε φορολογούμενος με βάση τους κατάλληλους κανόνες, τους οποίους ορίζει και το πραγματικό γεγονός της κατοικίας του.
- Να είναι ελεύθεροι οι σύζυγοι να δηλώνουν την κατοικία τους, για τον καθορισμό της οποίας να φέρουν το βάρος της απόδειξης κατά τα ισχύοντα, και στη συνέχεια να φορολογούνται με βάση τις αντίστοιχες διατάξεις.
- Το τεκμήριο της κοινής κατοικίας των συζύγων να καταστεί μαχητό, ώστε οι σύζυγοι να μπορούν να αποδείξουν με κάθε πρόσφορο τρόπο τη χωριστή κατοικία τους, όταν αυτό συμβαίνει.
- Η κοινή κατοικία της οικογένειας να αναζητείται κατά περίπτωση με βάση τη

δήλωση των συζύγων και να μην είναι δίχως άλλο αυτή του άντρα-συζύγου.

Σχετικά με το έλλειμμα ενημέρωσης των φορολογουμένων για τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματά τους η Αρχή προτείνει:

- Να εκπονηθεί και να αναρτηθεί στον δικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων πλήρης, αναλυτικός και επικαιροποιημένος φορολογικός οδηγός για τα φυσικά πρόσωπα – κατοίκους εξωτερικού τουλάχιστον στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα ή και σε άλλη γλώσσα, διαδεδομένη στην ομογένεια (π.χ. γερμανική).
- Να δημιουργηθεί ανάρτηση στον δικτυακό τόπο της ΓΓΠΣ αρχείου συχνών ερωτήσεων (FAQ) με τα συνηθέστερα ερωτήματα για θέματα φορολόγησης κατοίκων εξωτερικού.
- Να λειτουργεί –τουλάχιστον κατά την περίοδο υποβολής φορολογικών δηλώσεων– γραφείο εξυπηρέτησης κατοίκων εξωτερικού και τηλεφωνικό κέντρο το οποίο θα παρέχει εξειδικευμένη πληροφόρηση για φορολογικά θέματα που αφορούν αυτή την κατηγορία φορολογουμένων.

Για τη δυνατότητα αναδρομικής αλλαγής της φορολογικής κατοικίας προτείνεται:

- Να αποσταλεί, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου όπου είναι εφικτό, σε όλα τα φυσικά πρόσωπα που έχουν καταχωριστεί στο μητρώο των ΔΟΥ ως κάτοικοι εξωτερικού, ατομική ειδοποίηση, προκειμένου να επικαιροποιήσουν τα αποδεικτικά στοιχεία που πιστοποιούν τη φορολογική κατοικία τους.
- Να χρησιμοποιηθεί το δίκτυο των προξενικών αρχών, των ομογενειακών οργανώσεων, του ομογενειακού τύπου

κ.λπ. ώστε να ενημερωθούν άμεσα οι κάτοικοι εξωτερικού, που δεν έχουν δηλώσει την αλλαγή της κατοικίας τους, ότι οφείλουν να προβούν στις απαραίτητες διαδικασίες.

Ειδικότερα για το θέμα του αντικλήτου των κατοίκων εξωτερικού προτείνεται:

- Να καταργηθεί ως υποχρέωση ο ορισμός φορολογικού εκπροσώπου και ο ορισμός αυτός να είναι προαιρετικός.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΣΕ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ

Όταν ο Συνήγορος διαπιστώσει, κατά τη διερεύνηση υπόθεσης, παράνομη συμπεριφορά διοικητικού οργάνου, η οποία μπορεί να συνίσταται και σε άρνηση συνεργασίας με την Αρχή, διαβιβάζει σχετική έκθεση στο όργανο, το οποίο είναι αρμόδιο για τον πειθαρχικό έλεγχο του υπαιτίου. Επίσης, πολλές φορές ο Συνήγορος απευθύνεται, όταν δεν έχει ικανοποιητική συνεργασία με τον αρμόδιο φορέα, στο όργανο που ασκεί τη διοικητική εποπτεία επ' αυτού, προκειμένου να προχωρήσει η διερεύνηση της υπόθεσης.

Ο Συνήγορος ζήτησε τη διενέργεια πειθαρχικού ελέγχου:

Από τον Υπουργό Εσωτερικών

- Κατά του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής και κατά του Δημάρχου Μαρκόπουλου – Μεσογαίας, για την παράλειψη ελέγχου νομιμότητας της δημοπρασίας και της άδειας παραχώρησης χρήσης αιγιαλού εντός της χερσαίας ζώνης λιμένα Πόρτο Ράφτη. Η παράλειψη αυτή συνιστά

πειθαρχικό παράπτωμα και ενόψει της σύμπτωσης στο ίδιο πρόσωπο των ιδιοτήτων του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής και του αρμόδιου για τον πειθαρχικό έλεγχο του Δημάρχου (και Προέδρου του Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου) Μαρκόπουλου Μεσογαίας, η Αρχή ζήτησε να εξεταστεί η δυνατότητα πειθαρχικού ελέγχου από τον Υπουργό Εσωτερικών (υπόθεση 166747/2013).

Από τον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής

- Κατά αντιδήμαρχου του Δήμου Λαυρεωτικής, για την παράλειψη επιβολής διοικητικών κυρώσεων σε ΚΥΕ. Ο τέως αντιδήμαρχος και νυν δημοτικός σύμβουλος έχει κληθεί εγγράφως σε απολογία από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση, στο πλαίσιο της πειθαρχικής διαδικασίας (υπόθεση 143396/2011).
- Κατά του Δημάρχου Φυλής, για επανειλημμένη παράλειψη συνεργασίας με την Αρχή (υποθέσεις 166616/2013 και 165382/2014) σε υποθέσεις με αντικείμενο τη μακροχρόνια δέσμευση ακινήτων χωρίς την καταβολή αποζημίωσης. Ο Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής έχει καλέσει εγγράφως σε απολογία τον τέως Δήμαρχο Φυλής για το πειθαρχικό παράπτωμα της παράβασης καθήκοντος λόγω άρνησης συνεργασίας με την Αρχή.

Από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

- Κατά υπαλλήλου της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων της Περιφερειακής Ενότητας Χαλκιδικής λόγω μη ανταπόκρισης σε επανειλημμένες έγγραφες και προφορικές κλήσεις συνεργασίας με την Αρχή (151611/2012).

Επίσης, ζήτησε την άσκηση διοικητικής εποπτείας:

Από τον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής

- Για τη μη συνεργασία του Δασαρχείου Καπανδριτίου σε υπόθεση με αίτημα ηλεκτροδότησης ακινήτου και εγκατάστασης υποσταθμού ΔΕΗ (υπόθεση 166120/2013).

Εξελίξεις πειθαρχικών ελέγχων

- Πειθαρχική ποινή στον Δήμαρχο Μυκόνου για έλλειψη συνεργασίας με τον Συνήγορο (βλ. *Ετήσια Έκθεση 2012*, σ. 23).

Από τον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου επιβλήθηκε πειθαρχική ποινή αργίας ενός μηνός στον Δήμαρχο Μυκόνου για παράβαση καθήκοντος, λόγω μη συνεργασίας του με τον Συνήγορο του Πολίτη (υπόθεση 13002/2007).

- Πειθαρχική και ποινική καταδίκη σε αντιδήμαρχο του Δήμου Λήμνου (βλ. *Ετήσια Έκθεση 2012*, σ. 23).

Από τον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου επιβλήθηκε τρίμηνη αργία στον Αντιδήμαρχο, λόγω μη συνεργασίας με τον Συνήγορο, και παραπέμφθηκε η υπόθεση στον εισαγγελέα με την κατηγορία της παράβασης καθήκοντος. Το αρμόδιο πρωτόδικο δικαστήριο επέβαλε οκτάμηνη φυλάκιση και ετήσια απαγόρευση άσκησης των πολιτικών δικαιωμάτων.

- Ποινική καταδίκη προέδρου κοινωφελούς επιχείρησης του Δήμου Διρφύων – Μεσσαπίων (βλ. *Ετήσια Έκθεση 2012*, σ. 23).

Σε συνέχεια διερεύνησης υπόθεσης, που

αφορούσε την παραβίαση της περί προστασίας μητρότητας νομοθεσίας, ο Συνήγορος ζήτησε τον πειθαρχικό έλεγχο τόσο του δημάρχου όσο και της πρόεδρου του νομικού προσώπου στο οποίο υπηρετούσε η αναφερόμενη και ταυτόχρονα εκείνη προσέφυγε δικαστικά κατά του εργοδότη της (κοινωφελής επιχείρηση Δήμου Διρφύων – Μεσσαπίων) με επίκληση της παρέμβασης της Αρχής. Με απόφαση του Μονομελούς Πλημμελειοδικείου Χαλκίδας, η Πρόεδρος του νομικού προσώπου καταδικάστηκε σε ποινή φυλάκισης 4 μηνών για παράβαση της νομοθεσίας περί προστασίας μητρότητας (υπόθεση 148491/2012).

ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΣΕ ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΡΧΗ

Ο Συνήγορος του Πολίτη υποχρεούται, εάν κατά τη διερεύνηση αναφοράς προκύψουν ενδείξεις τέλεσης αξιόποινης πράξης από λειτουργό υπάλληλο ή μέλος της διοίκησης, να διαβιβάσει σχετική έκθεση στον αρμόδιο εισαγγελέα.

Το 2014 η Αρχή διαπίστωσε ενδείξεις παράβασης καθήκοντος, από τον αρμόδιο για τα Καταστήματα Υγειονομικού Ελέγχου (ΚΥΕ) Αντιδήμαρχο Λαυρεωτικής, ο οποίος παρέλειπε συστηματικά (από τον Σεπτέμβριο του 2012 έως τον Φεβρουάριο του 2014) να επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις σε κατάστημα που λειτουργούσε παράνομα. Κατόπιν αυτού απέστειλε την έκθεσή του σχετικά με την υπόθεση στον αρμόδιο εισαγγελέα.

ΑΥΤΟΨΙΕΣ – ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η διενέργεια αυτοψιών αποτελεί θεσμι-

κό εργαλείο της Αρχής με σημαντικά οφέλη για την εκπλήρωση της αποστολής της διαμεσολάβησης. Στο ίδιο πνεύμα αξιοποιούνται από τον Συνήγορο οι συναντήσεις εργασίας με δημόσιους φορείς και κοινωνικούς εταίρους στο πεδίο άσκησης της αρμοδιότητάς του. Κατά το τρέχον έτος ο Συνήγορος πραγματοποίησε περίπου 80 αυτοψίες, ενώ συμμετείχε σε πολλές εκδηλώσεις, ημερίδες, συζητήσεις και συναντήσεις εργασίας, εκπροσωπούμενος από την ηγεσία και το επιστημονικό προσωπικό της Αρχής.

Ενδεικτικά αναφέρονται οι ακόλουθες:

- Ο Βοηθός Συνήγορος για θέματα Ποιότητας Ζωής Ιωάννης Σαγιάς και στελέχη της Αρχής πραγματοποίησαν συνάντηση εργασίας στις 30 Μαΐου με την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ) σχετικά με το καθεστώς νομιμότητας και λειτουργίας κεραιών κινητής τηλεφωνίας.
- Η Βοηθός Συνήγορος για θέματα Σχέσεων Κράτους - Πολίτη Μαίρη Κοτρωσιά και ο Βοηθός Συνήγορος για θέματα Ποιότητας Ζωής Ιωάννης Σαγιάς είχαν συνάντηση εργασίας με τον Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης του Δήμου Αθηναίων Β. Σωτηρόπουλο, στις 27 Φεβρουαρίου, με αντικείμενο την αμοιβαία ενημέρωση για θέματα αρμοδιότητας των δύο θεσμών και η διερεύνηση τρόπων συνεργασίας.

ΗΜΕΡΙΔΕΣ – ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ – ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Ο Συνήγορος του Πολίτη διοργάνωσε εντός του 2014 σειρά εκδηλώσεων για σημαντικά θέματα της αρμοδιότητάς του, επιδιώκοντας την ενημέρωση και

ευαισθητοποίηση κάθε ενδιαφερόμενου φορέα και των πολιτών. Ειδικότερα:

Στις 13 Μαΐου ο Συνήγορος, η Υπηρεσία Εφαρμογής Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων της Βουλής των Ελλήνων και η Κέντρο ΑΕ συνδιοργάνωσαν στην Αθήνα ημερίδα, κατά την οποία παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα του έργου «Έρευνα για την αξιοποίηση των έννομων αγαθών ως προς την άσκηση των νόμιμων δικαιωμάτων και παροχών από γυναίκες με χαμηλά εισοδήματα», το οποίο συγχρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΣΠΑ) και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο. Στην ημερίδα εξετάστηκε ο βαθμός στον οποίο αξιοποιούν οι πολίτες τη δυνατότητα πρόσβασης σε μηχανισμούς που διασφαλίζουν την υπεράσπιση των δικαιωμάτων τους και έγινε ιδιαίτερη αναφορά στο φύλο σε σχέση με την παρούσα κοινωνική και οικονομική κατάσταση. Στην εκδήλωση συμμετείχαν η Πρόεδρος της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ισότητας της Βουλής, η Γενική Γραμματέας Ισότητας, πανεπιστημιακοί, ερευνητές και στελέχη της Αρχής.

Παράλληλα, η Συνήγορος του Πολίτη Καλλιόπη Σπανού και οι Βοηθοί Συνήγοροι συμμετείχαν σε εκδηλώσεις και ημερίδες μεταφέροντας και αξιοποιώντας την πολυετή εμπειρία της Αρχής σε θέματα που έχει διερευνήσει και παρέμβει.

Ενδεικτικά αναφέρονται:

Μετανάστευση – Ρατσιστική βία – Δικαιώματα του ανθρώπου

Στις 13 Ιουνίου, στο συνέδριο της Ελληνικής Ένωσης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου με θέμα «Κρίσιμα δικαιώματα – Δικαιώματα σε κρίση», το

οποίο πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα, ο Βοηθός Συνήγορος για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου Βασίλης Καρύδης έλαβε μέρος με την εισήγηση «Ασφάλεια και μοντέλα αστυνόμευσης».

Συμμετείχε επίσης στο διεθνές συνέδριο που διοργάνωσε το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες σε συνεργασία με την International Commission of Jurists (15-16 Σεπτεμβρίου) με θέμα «Η διοικητική κράτηση των αλλοδαπών: Διεθνής νομοθεσία και εθνικές πρακτικές», με την εισήγηση «Τα πρότυπα της Επιτροπής κατά των Βασανιστηρίων του Συμβουλίου της Ευρώπης και η εφαρμογή τους στην Ελλάδα: Η θέση του Συνηγόρου του Πολίτη με βάση τον καταστατικό του ρόλο».

Στις 31 Οκτωβρίου η Συνήγορος μετείχε σε εκδήλωση με θέμα «Ρατσισμός και ξενοφοβία» που συνδιοργάνωσαν στη Θεσσαλονίκη η Νομική Σχολή ΑΠΘ, η Εθνική Σχολή Δικαστών, ο OSCE και ο Δικηγορικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης με την εισήγηση «Διαπιστώσεις και συστάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη για την αντιμετώπιση της ρατσιστικής βίας».

Οικονομική κρίση – Επιχειρηματικότητα – Απασχόληση

Οι επιπτώσεις της κρίσης στα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτικά δικαιώματα στην Ελλάδα συζητήθηκαν εκτενώς κατά τη διάρκεια συνάντησης που είχαν στις 27 Ιανουαρίου η Συνήγορος του Πολίτη και οι Βοηθοί Συνήγοροι με τον πρόεδρο και τους εκπροσώπους της Διεθνούς Ομοσπονδίας για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (FIDH).

Στις 8 Αυγούστου η Συνήγορος του

Πολίτη συμμετείχε στην εκδήλωση του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE) σε συνεργασία με την Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με θέμα «Οι οικονομικές επιδράσεις των διαρθρωτικών αλλαγών». Επίσης, συμμετείχε στις 28 Ιανουαρίου στη δημόσια συζήτηση του ΕΛΙΑΜΕΠ με θέμα «Διοικητική Μεταρρύθμιση εν μέσω κρίσης», καθώς και στην παρουσίαση της έρευνάς του στις 15 Μαΐου σχετικά με την κοινωνία των πολιτών στην Ελλάδα στον απόηχο της οικονομικής κρίσης, στο ίδρυμα Konrad Adenauer.

Στις 4 Σεπτεμβρίου πραγματοποιήθηκε συνάντηση στελεχών της Αρχής με αντιπροσωπεία της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ελληνικού Εμπορίου (ΕΣΕΕ), κατά την οποία συζητήθηκαν δυνατότητες συνεργασίας με τον Συνήγορο, προκειμένου να αξιοποιηθεί η εμπειρία του σε θέματα στήριξης της επιχειρηματικότητας.

Με αφορμή τη συμμετοχή της στο διακρατικό συνέδριο της Γραμματείας Γυναικών της ΓΣΕΕ με θέμα «Η προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στα συνδικάτα: Δικαίωμα και υποχρέωση», το οποίο πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στις 17 Οκτωβρίου, η Συνήγορος του Πολίτη Καλλιόπη Σπανού μετέφερε την εμπειρία της Αρχής ως φορέα προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης μεταξύ ανδρών και γυναικών στην απασχόληση. Στην ομιλία της επισήμανε τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες στην εργασία και την απασχόληση κατά την παρούσα δύσκολη οικονομική συγκυρία και αναφέρθηκε σε συγκεκριμένες χαρακτηριστικές παρεμβάσεις της Αρχής.

Απλούστευση διαδικασιών – Ανοιχτή Διακυβέρνηση

Η Συνήγορος, στο πλαίσιο της συνεργασίας της Αρχής με το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης σε θέματα διαφάνειας και απλούστευσης των διαδικασιών, συμμετείχε στην ημερίδα που συνδιοργάνωσαν το υπουργείο και η Γαλλική Πρεσβεία στην Ελλάδα στις 29 Απριλίου, με θέμα τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες και χρήστες. Συμμετείχε επίσης στις 6 Μαΐου στην ημερίδα του υπουργείου για την παρουσίαση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ανοιχτή Διακυβέρνηση 2014-2016, το οποίο τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση.

Τέλος, για σειρά άλλων εκδηλώσεων που εμπίπτουν σε ειδικές αρμοδιότητες προαγωγής και προώθησης δικαιωμάτων γίνεται λόγος στα οικεία κεφάλαια της παρούσας Ετήσιας Έκθεσης (βλ. «Καταπολέμηση διακρίσεων», «Φύλο και εργασιακές σχέσεις», «Πρόληψη βασανιστηρίων», «Προαγωγή δικαιωμάτων του παιδιού»).

Εκδηλώσεις στο πλαίσιο της Ελληνικής Προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η Ελλάδα ανέλαβε την Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης την 1η Ιανουαρίου και για το πρώτο εξάμηνο του 2014. Μεταξύ των προτεραιοτήτων της Ελληνικής Προεδρίας ήταν η προώθηση πολιτικών και δράσεων για την ανάπτυξη, η καταπολέμηση της ανεργίας, η προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων.

Υπό την αιγίδα της Ελληνικής Προεδρίας

τέθηκε η συνάντηση Διαβούλευσης με θέμα «Επενδύοντας στα παιδιά: Μια πρόκληση για την Ευρώπη του 21ου αιώνα», την οποία διοργάνωσε ο Συνήγορος του Πολίτη στις 9 Μαΐου, σε συνεργασία και με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Δικτύου Eurochild (βλ. «Προαγωγή δικαιωμάτων του παιδιού»). Επίσης, στο πλαίσιο της Ελληνικής Προεδρίας, η Γενική Διεύθυνση Έρευνας και Καινοτομίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων της Ελλάδας συνδιοργάνωσαν στις 20 Ιουνίου στην Αθήνα συνέδριο με θέμα «Social Inequalities in Europe». Ο Βοηθός Συνήγορος για τα Δικαιώματα του Παιδιού Γιώργος Μόσχος εκπροσώπησε τον Συνήγορο και η ομιλία του είχε τίτλο «Defending the rights of disadvantaged children in the context of austerity measures».

Στις 30 Ιουνίου η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδας διοργάνωσε στην Αθήνα, στο Μουσείο της Ακρόπολης, Διεθνή Συνδιάσκεψη με θέμα τη μετανάστευση. Η Συνήγορος του Πολίτη συμμετείχε στην εκδήλωση με ομιλία της με τίτλο «Μια ολοκληρωμένη και κοινή μεταναστευτική πολιτική στην Ευρώπη: Ποιες είναι οι προκλήσεις για συνεργασία με τρίτες χώρες;».

Επαφές με διεθνείς αντιπροσωπείες

- Στις 25 Φεβρουαρίου, η Συνήγορος του Πολίτη είχε συνάντηση με την Πρέσβη της Δανίας Mette Knudsen και συζητήσαν για τα επίκαιρα προβλήματα που προκύπτουν από τις αναφορές των πολιτών στη χώρα μας.
- Στο πλαίσιο της επίσκεψής του στην Αθήνα στις 8-11 Νοεμβρίου, ο πολωνός Συνή-

γορος του Παιδιού Marek Michalak συναντήθηκε με τον Βοηθό Συνήγορο για τα Δικαιώματα του Παιδιού Γιώργο Μόσχο.

Ο ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ

Ο Συνήγορος του Πολίτη έχει συνεχή συνεργασία με τη Βουλή, η οποία είναι ένας από τους κύριους αποδέκτες των Ετήσιων και Ειδικών Εκθέσεων του. Στο πλαίσιο του κοινοβουλευτικού ελέγχου, ο Συνήγορος ενημερώνει την Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας. Παράλληλα, συμμετέχει σε συζητήσεις και συνεδριάσεις άλλων ειδικών επιτροπών, μεταφέροντας τις απόψεις, τις προτάσεις και την εμπειρία του σε θέματα της αρμοδιότητάς του. Ειδικότερα, κατά το 2014:

- Η Συνήγορος του Πολίτη Καλλιόπη Σπανού, στο πλαίσιο της αρμοδιότητας προώθησης της ίσης μεταχείρισης λόγω φύλου, παρέστη σε ενημερωτική συνεδρίαση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου σχετικά με την έρευνα του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου για την Ισότητα των Φύλων (EIGE) με θέμα «Γυναίκες και Οικονομία» (7.2.2014).
- Η Συνήγορος παρέστη επίσης σε συζήτηση της ίδιας επιτροπής στις 25.2.2014 και μίλησε για το θέμα «Ευρωπαϊκή Δικαιοσύνη: Ισότιμη συμμετοχή στις Ευρωεκλογές», ενώ συμμετείχε και στη συνεδρίαση της 7.3.2014 ενόψει του εορτασμού της Παγκόσμιας Ημέρας της Γυναίκας την 8η Μαρτίου.
- Η Συνήγορος του Πολίτη και οι Βοηθοί Συνήγοροι παρουσίασαν την 1.4.2014 την *Ετήσια Έκθεση 2013* στην Ειδική Μόνιμη Κοινοβουλευτική Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας. Ακολούθησε διεξοδική συζήτηση με τα μέλη της

Επιτροπής για το έργο της Αρχής και τις προκλήσεις της παρούσας δύσκολης οικονομικής συγκυρίας.

- Σε συνεδρίαση της Ειδικής Μόνιμης Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προστασίας Περιβάλλοντος στις 29.4.2014 με θέμα «Περιβαλλοντική κατάσταση ποταμών της Ελλάδας: Ασωπός», στελέχη του Συνηγόρου παρουσίασαν προτάσεις για τη θέσπιση διακριτού ορίου εξασθενούς χρωμίου στο πόσιμο νερό και την αντιμετώπιση της ρύπανσης από τις βιομηχανίες, καθώς και την παρέμβαση της Αρχής στο πλαίσιο κατάρτισης του Διαχειριστικού Σχεδίου Υδάτων του Υδατικού Διαμερισματος Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας.
- Ο Βοηθός Συνήγορος Γιώργος Μόσχος ενημέρωσε τα μέλη της Ειδικής Μόνιμης Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου σε συνεδρίαση στις 29.4.2014 με θέμα «Η φτώχεια ως απειλή για τα ανθρώπινα δικαιώματα» και συμμετείχε στη συνεδρίαση της ίδιας επιτροπής στις 8.5.2014 με θέμα «Η Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής: Επενδύοντας στα παιδιά, σπάζοντας τον κύκλο της μειοεξίας». Ο Βοηθός Συνήγορος παρέστη επίσης στη συνεδρίαση της 29.5.2014, κατά την οποία συζητήθηκαν τα θέματα «Ειδική αγωγή και εκπαιδευτικοί» και «Παιδικά ιδρύματα, Σικιαρίδιο και Άγιος Ανδρέας».
- Ο Βοηθός Συνήγορος για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου Βασίλης Καρύδης συμμετείχε σε συνεδρίαση της Διαρκούς Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης στις 19.6.2014, παρουσιάζοντας τις απόψεις της Αρχής για το σχέδιο νόμου «Ρυθμίσεις ποινικού και σωφρονιστικού δικαίου» του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.
- Το Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων και

ο Συνήγορος του Πολίτη, με την ιδιότητά του ως Συνήγορος του Παιδιού, συνεργάστηκαν για πρώτη φορά φέτος για την προετοιμασία και υλοποίηση της τελικής φάσης της ΙΘ' Συνόδου (5-7.7.2014) του εκπαιδευτικού προγράμματος «Βουλή των Εφήβων».

- Με αφορμή τον Εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας του Παιδιού και της 25ης Επετείου της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού πραγματοποιήθηκε στις 17.12.2014 συνάντηση – συζήτηση του Βοηθού Συνηγόρου Γιώργου Μόσχου με τα μέλη της Ειδικής Μόνιμης Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ – ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

Ο Συνήγορος συμμετέχει σε συλλογικά όργανα του κράτους με σκοπό την αξιοποίηση της εμπειρίας του σε θέματα προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου και καταπολέμησης της κακοδιοίκησης.

Ο Συνήγορος είναι τακτικό μέλος της ΕΕΔΑ και του Εθνικού Συμβουλίου Διοικητικής Μεταρρύθμισης. Δυνάμει των διατάξεων του Ν. 4152/2013 ο Συνήγορος του Πολίτη ορίστηκε μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, η οποία συστάθηκε για να βοηθήσει το έργο του Εθνικού Συντονιστή στον σχεδιασμό της στρατηγικής και στον συντονισμό των δράσεων καταπολέμησης της διαφθοράς.

Εκπρόσωποι του Συνηγόρου συμμετέχουν σε επιτροπές που ασχολούνται με θέματα τα οποία εμπίπτουν στις ειδικές

αρμοδιότητές του, όπως, για παράδειγμα, στην επιτροπή της Γενικής Γραμματείας Ισότητας για την προώθηση της γυναικείας απασχόλησης. Επίσης, εκπρόσωποι του Συνηγόρου συμμετέχουν και σε άλλες επιτροπές εισηγητικές σε νομοπαρασκευαστικό έργο, σε ομάδες εργασίας, καθώς και σε επιτροπές αξιολόγησης υποψηφιοτήτων για την ανάθεση έργων (Υπουργεία Εσωτερικών, Δικαιοσύνης κ.ά.).

Ο Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη για τα Δικαιώματα του Παιδιού Γιώργος Μόσχος ορίστηκε πρόεδρος της Επιτροπής Προστασίας Ανηλίκων, η οποία ξεκίνησε πάλι εντός του 2014 τη λειτουργία της με γνωμοδοτικό ρόλο προς τη Γενική Γραμματεία Καταναλωτή, σχετικά με προϊόντα που διατίθενται στην αγορά και ενέχουν κινδύνους για την ψυχική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των παιδιών.

Τέλος, με πρόσφατες διατάξεις (βλ. «Νομικό πλαίσιο και λειτουργία του θεσμού») προβλέπεται η εκπροσώπηση του Συνηγόρου στο Συμβούλιο Υπηρεσιακής Κατάστασης Προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων, στο Γραφείο Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας καθώς και στην Κεντρική Επιτροπή Εξετάσεων της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης.

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ιδιαίτερα σημαντική την παρουσία του στην περιφέρεια. Μέσω των επισκέψεων που πραγματοποιούν κλιμάκιά του σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας, στοχεύει στην πληρέστερη ενημέρωση των τοπικών φορέων και των πολιτών σχετικά με τις αρμοδιό-

τητές του, ουσιαστικότερη επικοινωνία με παράγοντες της τοπικής αυτοδιοίκησης και των τοπικών δημόσιων υπηρεσιών και αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση ζητημάτων τοπικού ενδιαφέροντος που τίθενται μέσω των αναφορών.

Κατά τη διάρκεια του 2014, στο πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος Progress 2007-2013 της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κλιμάκια του Συνηγόρου επισκέφθηκαν τη Θεσσαλονίκη, τον Βόλο, τα Ιωάννινα και την Πάτρα. Και οι τέσσερις επισκέψεις είχαν μεγάλη απήχηση και υπήρξαν ιδιαίτερα εποικοδομητικές. Σε όλες τις πόλεις, στο πλαίσιο της επίσκεψης, λειτούργησε γραφείο υποδοχής κοινού, στο οποίο οι πολίτες είχαν τη δυνατότητα να ενημερωθούν από στελέχη της Αρχής και να υποβάλουν έγγραφη αναφορά.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στη Θεσσαλονίκη και στα Ιωάννινα ο Συνήγορος του Πολίτη πραγματοποίησε επισκέψεις στις φυλακές Κασσάνδρας και Ιωαννίνων αντίστοιχα, στο πλαίσιο της νέας αρμοδιότητάς του ως «Εθνικός Μηχανισμός Πρόληψης των Βασανιστηρίων».

Ειδικότερα:

- Η επίσκεψη στη Θεσσαλονίκη πραγματοποιήθηκε στις 21-23 Ιανουαρίου από κλιμάκιο της Αρχής με επικεφαλής τη Συνήγορο Καλλιόπη Σπανού και τους Βοηθούς Συνηγόρους Βασίλη Καρύδη, Ιωάννη Σαγιά και Χρήστο Ιωάννου. Εκτός από την κεντρική εκδήλωση στις 21 Ιανουαρίου, πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις, επισκέψεις και αυτοψίες σχετικές με θέματα Ρομά και θέματα ιθαγένειας και εφαρμογής της μεταναστευτικής νομοθεσίας (βλ. «Καταπολέμηση των διακρίσεων»). Επίσης, έλαβαν

χώρα συναντήσεις με τοπικές δημόσιες υπηρεσίες, σε σχέση με υποθέσεις που εξετάζει η Αρχή.

- Η επίσκεψη στα Ιωάννινα πραγματοποιήθηκε στις 5-7 Φεβρουαρίου από κλιμάκιο της Αρχής με επικεφαλής τη Συνήγορο Καλλιόπη Σπανού και τον Βοηθό Συνήγορο Ιωάννη Σαγιά. Σε συναντήσεις με εκπροσώπους της διοίκησης που έγιναν με την ευκαιρία της εξόρμησης, συζητήθηκαν και θέματα προστασίας περιβάλλοντος (Λίμνη Παμβώτιδα, κατασκευή μονοπατιών στον Εθνικό Δρυμό Βίκου – Αώου, οριοθέτηση και καθορισμός ρεμάτων), καθώς και ζητήματα λειτουργίας καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, πτηνοκτηνοτροφικών μονάδων και μετεγκατάστασης ελαιουργείων.
- Η επίσκεψη στον Βόλο πραγματοποιήθηκε στις 19-21 Φεβρουαρίου από κλιμάκιο της Αρχής αποτελούμενο από τους Βοηθούς Συνηγόρους Βασίλη Καρύδη, Γιώργο Μόσχο και Ιωάννη Σαγιά. Στο πλαίσιο του Προγράμματος Progress, στελέχη της Αρχής επισκέφθηκαν το Ίδρυμα Αγωγής Ανηλίκων Αρρένων Βόλου, τον ξενώνα φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων ΑΡΣΙΣ στη Μακρυνίτσα, το Κέντρο Στήριξης Ρομά και ειδικών ομάδων στο Αλιβέρι Νέας Ιωνίας και το 10ο Δημοτικό Σχολείο Νέας Ιωνίας Βόλου. Πραγματοποιήθηκε παράλληλα επίσκεψη στο Νοσοκομείο Βόλου και το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, καθώς και συναντήσεις με εκπροσώπους της διοίκησης για διάφορα θέματα αρμοδιότητας της Αρχής.
- Η επίσκεψη στην Πάτρα πραγματοποιήθηκε στις 18 Μαρτίου από κλιμάκιο της Αρχής με επικεφαλής τη Συνήγορο Καλλιόπη Σπανού και τους Βοηθούς Συνηγόρους Βασίλη Καρύδη και Ιωάννη Σαγιά. Με την ευκαιρία της επίσκεψης,

ο Συνήγορος παρουσίασε, μαζί με άλλους δημόσιους φορείς, τις δράσεις του για την προώθηση ίσων ευκαιριών στις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, σε εκδήλωση με τίτλο «Ημέρα των δικαιωμάτων στην Πάτρα». Επίσης, σε συνάντηση που είχαν ο Βοηθός Συνήγορος Βασίλης Καρύδης και στελέχη της Αρχής με αντιδημάρχους και υπαλλήλους του Δήμου Πατρέων, συζητήθηκαν θέματα σχετικά με τις συνθήκες διαβίωσης στους καταυλισμούς Ρομά της περιοχής.

- Στις 25 Νοεμβρίου 2014, κλιμάκιο της Αρχής με επικεφαλής τη Συνήγορο Καλλιόπη Σπανού και τους Βοηθούς Συνηγόρους Βασίλη Καρύδη, Γιώργο Μόσχο και Ιωάννη Σαγιά πραγματοποίησε επίσκεψη στη Φλώρινα και την Κοζάνη, όπου λειτούργησε γραφείο υποδοχής του κοινού. Στο πλαίσιο της εξόρμησης, ειδικοί επιστήμονες με επικεφαλής τον Βοηθό Συνήγορο Ιωάννη Σαγιά πραγματοποίησαν συναντήσεις εργασίας σχετικά με ζητήματα που απασχολούν τις τοπικές κοινωνίες, όπως το καθεστώς λειτουργίας των κτηνοτροφικών μονάδων στον νομό Φλωρίνης και η ποιότητα του πόσιμου νερού σε περιοχές του Δήμου Κοζάνης. Επίσης, ειδικοί επιστήμονες με επικεφαλής τον Βοηθό Συνήγορο Γιώργο Μόσχο επισκέφθηκαν το Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και το ΕΠΑΛ Φλώρινας, ενώ ο Βοηθός Συνήγορος συμμετείχε σε συνάντηση με εκπαιδευτικούς που διοργάνωσε ο Συμβουλευτικός Σταθμός Νέων Φλώρινας με θέμα τη λειτουργία των μαθητικών κοινοτήτων.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ 2014

- Το 2014 δημοσιεύτηκε ο τόμος με τις εισηγήσεις της διημερίδας για τη συ-

μπλήρωση 15 χρόνων λειτουργίας του Συνηγόρου του Πολίτη, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 12-13 Νοεμβρίου 2013 στην Αθήνα και συνδιοργανώθηκε από τον Συνήγορο και το Συμβούλιο της Ευρώπης. Η έκδοση έχει τίτλο *Συνήγορος του Πολίτη: 15 χρόνια λειτουργίας* (Αθήνα, εκδόσεις Παπαζήση) και χρηματοδοτήθηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης.

- Στο πλαίσιο του Προγράμματος «Υποστήριξη της δράσης του Συνηγόρου του Πολίτη, ως φορέα παρακολούθησης και προώθησης της εφαρμογής της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ισότητας των φύλων στις δημόσιες πολιτικές», το οποίο είναι συγχρηματοδοτούμενο από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Κοινοτικό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και ΕΣΠΑ 2007-2013), ο Συνήγορος εξέδωσε ενημερωτικό φυλλάδιο για τα εργασιακά δικαιώματα των εγκύων και την προστασία της μητρότητας.
- Ως φορέας καταπολέμησης των διακρίσεων, ο Συνήγορος εξέδωσε τον Οδηγό Διαφορετικότητας για Δημόσιους Υπαλλήλους, με σκοπό να συνοψίσει βασικές

συνάντηση στρογγυλής τραπέζης με τον Επίτροπο Απασχόλησης Laszlo Andor, στα γραφεία της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα, με θέμα «Η κοινωνική και οικονομική διάσταση της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

Στις 25-26 Σεπτεμβρίου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Γενική Διεύθυνση Διεύρυνσης – TAIEX) και ο αλβανός Συνήγορος συνδιοργάνωσαν στα Τίρανα συνάντηση εργασίας σχετικά με τη συμβολή του θεσμού του Ombudsman στη διαδικασία ευρωπαϊκής ενοποίησης. Συμμετείχαν ομόλογοι θεσμοί βαλκανικών χωρών και χωρών της ΕΕ. Η Συνήγορος έλαβε μέρος στη συνάντηση και η ομιλία της είχε τίτλο «Εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου: Εμπόδια και προκλήσεις. Ο ρόλος του Συνηγόρου του Πολίτη της Ελλάδας».

Τέλος, ο Συνήγορος εκπροσωπήθηκε στην κεντρική εκδήλωση της Ιταλικής Προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρώπης για την καταπολέμηση των διακρίσεων, που συνδιοργανώθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 6-7 Οκτωβρίου στη Ρώμη, με θέμα «Διαμορφώνοντας το μέλλον των πολιτικών ισότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση».

Διεθνείς δράσεις για τα δικαιώματα του παιδιού

Ο Συνήγορος του Πολίτη, με την ιδιότητά του ως Συνήγορος του Παιδιού, έχει σημαντική διεθνή δραστηριότητα με στόχο την προστασία και προώθηση των δικαιωμάτων των ανηλίκων. Αποτελεί μέλος του Ευρωπαϊκού Δικτύου Συνηγόρων του Παιδιού (European Network of Ombudspersons for Children – ENOC) και του Δικτύου Συνηγόρων του Παιδιού της

Νοτιοανατολικής Ευρώπης (Children's Rights Ombudspersons' Network in South and Eastern Europe – CRONSEE).

Ο Βοηθός Συνήγορος για τα Δικαιώματα του Παιδιού Γιώργος Μόσχος συμμετείχε στη 18η Ετήσια Συνδιάσκεψη του ENOC, με θέμα «The impact of austerity on the realization of children's rights», η οποία πραγματοποιήθηκε παράλληλα με την Ετήσια Συνάντηση του Δικτύου στις 22-24 Οκτωβρίου στο Εδιμβούργο. Ο Βοηθός Συνήγορος έλαβε επίσης μέρος σε συνάντηση του CRONSEE στο Βελιγράδι στις 18-19 Σεπτεμβρίου με θέμα «Economic crisis: Services for children have (not) survived. What do we do?»*.

Στις 17 Σεπτεμβρίου ο Βοηθός Συνήγορος πραγματοποίησε επίσκεψη στη Χάγη* έπειτα από επίσημη πρόσκληση του ολλανδού Συνηγόρου του Παιδιού, με σκοπό την ανταλλαγή εμπειρίας και τεχνογνωσίας μεταξύ των ομόλογων θεσμών.

Παράλληλα, ο Βοηθός Συνήγορος εκπροσώπησε τον Συνήγορο του Πολίτη σε συναντήσεις, συνέδρια και ημερίδες με αντικείμενο την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού:

- Σε συνάντηση στρατηγικού σχεδιασμού που διοργανώθηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης στις 11 Ιουνίου στο Παρίσι, με αντικείμενο την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για ένα σύστημα δικαιοσύνης φιλικό προς τα παιδιά και τη συνδρομή των εθνικών φορέων στην εφαρμογή του συστήματος αυτού.
- Στην παρουσίαση της έκθεσης της UNICEF «Τα παιδιά της ύφεσης: Οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στην παιδική ευημερία στις πλούσιες χώρες» στη Ρώμη, στις 28 Οκτωβρίου*.

- Σε συνάντηση της EU Alliance for Investing in Children στις 20 Νοεμβρίου στις Βρυξέλλες.
- Σε ημερίδα με θέμα «Child poverty, youth (un)employment, and social inclusion», στις 19-21 Νοεμβρίου στην Αθήνα, η οποία συνδιοργανώθηκε από το Πρόγραμμα CROP (Comparative Research on Poverty), το Ινστιτούτο Εργασίας και το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

Άλλες διεθνείς δραστηριότητες

Η Συνήγορος του Πολίτη στις 11 Απριλίου συμμετείχε με παρέμβασή της στο Συμπόσιο του Ελληνικού Παρατηρητηρίου του London School of Economics, με αντικείμενο τις προοπτικές και προκλήσεις της διοικητικής μεταρρύθμισης στην Ελλάδα.

Στις 27-29 Απριλίου ο Συνήγορος συμμετείχε στο καθιερωμένο, ανά διετία, συνέδριο των εκπροσώπων του δικτύου ηλεκτρονικής διασύνδεσης του ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή με τους εθνικούς Διαμεσολαβητές, το οποίο πραγματοποιήθηκε στο Στρασβούργο.

Στις 21-22 Οκτωβρίου διοργανώθηκε στην Άγκυρα από τον Συνήγορο της Τουρκίας το 2ο Διεθνές Συμπόσιο Θεσμών Διαμεσολάβησης, στο οποίο η Αρχή εκπροσωπήθηκε από τον Βοηθό Συνήγορο για θέματα Κοινωνικής Προστασίας Χρήστο Ιωάννου.

Κατά τη διάρκεια του 2014 εξακολούθησε η συνεργασία του Συνηγόρου με φορείς προστασίας των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, όπως ο οργανισμός Disability Rights International για θέματα σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, η Καναδική Ένωση των Αρχηγών

της Αστυνομίας (Canadian Association of Chiefs of Police) για θέματα προστασίας και προαγωγής των δικαιωμάτων ατόμων με ψυχική ασθένεια και ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (European Union Agency for Fundamental Rights – FRA). Ο Βοηθός Συνήγορος για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου Βασίλης Καρύδης εκπροσώπησε την Αρχή στο ετήσιο συνέδριο του FRA στις 10-11 Νοεμβρίου στη Ρώμη, το οποίο ήταν αφιερωμένο στο θέμα της μετανάστευσης και τη σημασία μιας ευρωπαϊκής μεταναστευτικής πολιτικής βασισμένης στα θεμελιώδη δικαιώματα.

Προχωρεί, επίσης, η υλοποίηση του Προγράμματος «Forced Return Monitoring» στο πλαίσιο του European Return Fund – Community Actions, της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Διεύθυνση Μετανάστευσης και Συνόρων). Ο Συνήγορος συμμετέχει ως μέλος της ομάδας υλοποίησης του προγράμματος, στόχος του οποίου είναι να ενισχύσει περαιτέρω την ποιότητα του ευρωπαϊκού συστήματος επιστροφών, σύμφωνα με τα πρότυπα και τις βέλτιστες πρακτικές προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Τέλος, η Αρχή εκπροσωπήθηκε από στελέχη της, μέλη του επιστημονικού της προσωπικού, σε διάφορες εκδηλώσεις, συνέδρια και συναντήσεις διεθνών και ευρωπαϊκών θεσμών, φορέων και δικτύων, πάντοτε με σκοπό την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και τη βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχει προς τον πολίτη.

Περισσότερα και πιο αναλυτικά στοιχεία, στον ιστότοπο του Συνηγόρου www.synigoros.gr.

Οι αστερίσκοι [*] μέσα στο κείμενο παραπέμπουν σε κατάλογο συνδέσμων (www.synigoros.gr/?i=stp.el.links2014) όπου μπορείτε να βρείτε σχετικά αναρτημένα έγγραφα.
